

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
РАЗВОЈНЕ АГЕНЦИЈЕ СРБИЈЕ
ЗА 2020. ГОДИНУ**

Београд, фебруар 2021. године

САДРЖАЈ

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ	3
I. СЕКТОР ЗА СТРАТЕШКА УЛАГАЊА.....	4
II СЕКТОР ЗА ПОДРШКУ МСП.....	13
III СЕКТОР ЗА МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ.....	25
IV СЕКТОР ЗА РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ И РЕГИОНАЛНУ САРАДЊУ.....	33
V СЕКТОР ЗА ПЛАНИРАЊЕ И АНАЛИЗУ.....	42
VI СЕКТОР ЗА ПРАВНЕ, ФИНАНСИЈСКЕ И ОПШТЕ ПОСЛОВЕ.....	52

Уводне одредбе

Развојна агенција Србије (даље: Агенција) основања је Законом о улагањима („Сл. гласник РС”, бр. 89/2015 и 95/2018), ради обављања развојних, стручних и оперативних послова подстицања и реализације директних улагања, промоције и повећања извоза, развоја и унапређења конкурентности привредних субјеката, угледа и развоја Републике Србије у области привреде и регионалног развоја.

На оснивање и рад Агенције примењује се Закон о јавним агенцијама („Сл. гласник РС”, бр. 18/2005, 81/2005-испр. и 47/2018).

Законом о улагањима прописано је да Агенција обавља следеће послове:

- 1) сарађује са државним органима и организацијама и носиоцима јавних овлашћења, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, ради обезбеђивања услова за примену овог закона и других прописа којима се уређују питања од значаја за унапређење привредног развоја и улагања;
  - 2) прати примену овог закона и предлаже одговарајуће мере;
  - 3) учествује у припреми програма и пројеката привредног и регионалног развоја;
  - 4) врши анализе и обезбеђује податке и информације за потребе унапређења политике привредног и регионалног развоја;
  - 5) врши акредитацију и координацију регионалних развојних агенција;
  - 6) обавља стручне и административно-оперативне послове у вези са пројектима привлачења директних инвестиција и улагања и прати њихову реализацију у складу са законом и прописима;
  - 7) спроводи програме и пројекте са циљем унапређења извозних активности привредних субјеката;
  - 8) спроводи програме и пројекте са циљем унапређења положаја, активности и конкурентности малих и средњих привредних субјеката и предузетника;
  - 9) предлаже, координира и спроводи активности стратешког маркетинга привредних потенцијала и угледа Републике Србије;
  - 10) пружа стручну и саветодавну подршку привредним друштвима и предузетницима;
  - 11) извршава и координира спровођење програма и пројеката привредног и регионалног развоја за подстицање директних инвестиција;
  - 12) обезбеђује услове за приступ и реализацију пројеката који се финансирају из међународне развојне помоћи;
  - 13) прати и анализира услове улагања и привредне услове на појединачним тржиштима и у појединачним секторима и даје предлоге за њихово унапређење;
  - 14) остварује сарадњу у области улагања и прикупља информације о стању улагања у другим државама;
  - 15) предлаже доделу подстицаја;
  - 16) обавља и друге послове, у складу са законом и Статутом Агенције.
- Послове из тачке 5) Агенција обавља као поверене послове.

Правилником о организацији и систематизацији послова у Развојној агенцији Србије од 12.07.2018. године са Правилником о именима и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова у Развојној агенцији Србије од 15.08.2018. године, 22.04.2019. године, 10.12.2019. године и 27.10.2020. године, за потребе обављања послова из делокруга Агенције образовани су организациони делови (сектори), а у оквиру њих посебне организационе јединице (одељења).

Организациони делови су:

- Сектор за стратешка улагања;
- Сектор за подршку МСП;
- Сектор за међународну сарадњу;
- Сектор за регионални развој и регионалну сарадњу;
- Сектор за планирање и анализу;
- Сектор за правне, финансијске и опште послове.

Унутар Сектора за стратешка улагања образовани су: Одељење за реализацију стратешких улагања и Одељење за правну имплементацију и финансијску анализу стратешких улагања.

Унутар Сектора за подршку МСП образовани су: Одељење за подршку МСП и Одељење за контролу испуњења уговорних обавеза.

Унутар Сектора за планирање и анализу образовани су: Одељење за aftercare, Одељење за извештавање и аналитику, Одељење за информатичку подршку и Одељење за маркетинг.

Унутар Сектора за правне и опште послове образовани су: Одељење за правне и опште послове и Одељење за финансијске и рачуноводствене послове.

I Сектор за стратешка улагања

Сагласно одредби члана 15. став 1. тачка 3) Закона о улагањима („Сл. гласник РС“, бр. 89/2015 и 95/2018) (у даљем тексту: Закон о улагањима), Агенција је одређена као један од субјеката подршке улагањима.

У току 2020. године Сектор за стратешка улагања (у даљем тексту: Сектор) је био ангажован на следећим активностима: сарадња са државним органима и организацијама и носиоцима јавних овлашћења, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе ради обезбеђивања услова за примену Закона о улагањима и других прописа којима се уређују питања од значаја за унапређење привредног развоја и улагања; праћење примене Закона о улагањима и предлагање одговарајућих мера; обављање стручних и административно-оперативних послова у вези са пројектима привлачења директних инвестиција и улагања и праћење њихове реализације у складу са Законом о улагањима и прописима; давање стручне и саветодавне подршке привредним друштвима и предузетницима; предлагање доделе подстицаја, као и други послови дефинисани одредбом члана 36. став 1. Закона о улагањима и другим релевантним прописима.

У 2020. години Сектор је био подједнако ангажован у раду на новим, односно потенцијалним инвестиционим пројектима као и на пројектима чија је реализација отпочела током 2019. године, на једном пројекту чије је писмо о намерама поднето 2018. године, а тренутно обавља рад на 70 потенцијалних инвестиционих пројеката који би требало да доведу до око 2,7 милијарди евра инвестиција и око 17.000 нових радних места.

Највећи број пројеката био је из области аутомобилске индустрије, чиме је настављена пракса из претходних година. Поред тога, тенденција повећане реализације постоји у сектору прехранбене индустрије, производње намештаја и дрвне индустрије, а велики део активности

одвијао се и у областима обједињених услуга, металургије и обраде метала, електронске индустрије, сектора машина и опреме, текстилне индустрије и области бањског туризма.

Када је у питању земља порекла потенцијалне инвестиције, односно имајући у виду да потенцијалне инвестиције воде порекло из различитих земаља, важно је да постоји могућност комуникације на различитим језицима са свим улагачима. Анализа упита на којима се радило током 2020. године показује највећу заступљеност пројеката из Србије, док анализа пројеката према вредности улагања и броју новоотворених радних места показује највећу заступљеност пројеката из Немачке. За разлику од предходних година 2019. и 2020. године се појавио значајан број потенцијалних инвестиција из Кине.

У погледу начина имплементације, интересовање улагача се углавном односи на „greenfield“ и „brownfield“ пројекте.

Рад Сектора одвија се кроз следеће активности:

- Рад на упитима улагача

У поступку привлачења улагања и представљања инвестиционих могућности један од начина на који запослени у Сектору остварују контакт са улагачима јесте путем упита. Упити се могу разликовати по својој садржини, али и према индустрији на коју се односе. У табели је дат приказ упита на којима је Сектор радио у току 2020. године.

Сектор	Број	Процент
Аутомобилска индустрија	20	30,3%
Дрвна индустрија и индустрија намештаја	7	10,6%
Прехрамбена индустрија	7	10,6%
Металургија и обрада метала	7	10,6%
Обједињене услуге	5	7,6%
Пластика и гума	4	6,1%
Машине и опрема	3	4,5%
Електронска индустрија	2	3%
Текстилна индустрија	2	3%
Индустрија амбалаже	2	3%
Индустрија хартије	2	3%
Фармацеутска индустрија	1	1,5%
Грађевински материјали	1	1,5%
Бањски туризам	1	1,5%
Авио индустрија	1	1,5%
Грађевински материјали	1	1,5%
Укупно:	66	

Табела 1 – Анализа упита у 2020. години према индустријама

Вредност улагања у оквиру упита добијених у 2020. години била је преко 2,7 милијарди евра (2.702.900.000 евра) и њихова реализација би довела до отварања 14.019 радних места.

Поред ових, из 2019. године пренет је укупно 51 активни упит улагача, чија је вредност улагања била преко 2,3 милијарде евра и број радних места 20.103.

С тим у вези Сектор је у току 2020. године радио укупно на 117 активних упита, потенцијалне вредности улагања преко 5 милијарди евра и потенцијала за отварање 34.122 нова радна места.

Приликом досадашњег рада један број питања се издвојио као стандардни сет питања који је заједнички свим улагачима. Врста података који су били тражени у оквиру упита улагача могла би се класификовати на питања везана за:

- Опште податке о Србији;
- Генералне економске показатеље;
- Информације о присутним (страним) улагачима у Србији;
- Информације о конкретним индустријским секторима у Србији;
- Информације о царинској политици, могућностима слободне трговине и условима;
- Податке о пореском окружењу и политици;
- Податке о цени и доступности радне снаге, као и одредбе Закона о раду;
- Генералне информације о инфраструктури, транспорту и логистици у Србији;
- Информације о регулативи везаној за земљиште и изградњу;
- Информације о регистрацији и облицима привредних друштава, власништву над земљиштем и својинскоправним режимима;
- Информације о подстицајима за улагање;
- Податке о расположивим „brownfield“ и „greenfield“ локацијама;
- Информације о стању у различитим привредним секторима у Србији и могућим добављачима сировина и производа, као и многе друге специфичне информације.

Поред наведених, сваки улагач је имао посебан сет питања која су везана за његову област деловања, као и питања која могу бити од значаја управо за привлачење конкретне инвестиције у Републику Србију.

- Провера бојитета потенцијалног улагача је активност која је уведена у 2017. години, чији је циљ утврђивање инвестиционе способности потенцијалног улагача, како би се избегло улагање ресурса у рад са улагачима који не поседују финансијску способност за извршење представљеног инвестиционог пројекта.

- Избор локација У току 2020. године био је организован ограничен број обилазака локација од стране улагача, имајући у виду актуелну пандемијску ситуацију.

- Припрема за имплементацију пројекта Током 2020. године саветници су пружали подршку улагачима око решавања питања која су настајала током имплементације, учествовали у организацији састанака и вршили истраживања у погледу оних елемената који су специфични за конкретни пројекат. Битно је напоменути да је број оваквих асистенција константно растао, пре свега због све веће комплексности инвестиционих пројеката, као и озбиљности улагача који су тежили да све евентуалне недоумице разреше пре него што отпочну фазу имплементације пројекта. У том смислу, подршка саветника у Агенцији се показала као изузетно значајна. Такође, у поређењу са 2019. годином, рад на припремама за имплементацију пројекта био је далеко интензивнији, будући да су улагачи имали доста времена да детаљно и активно раде на припреми својих пројеката.

- Иницијална фаза имплементације

- Фаза градње

- Финализација пројекта

- „Пост-инвестиционе активности“

Процент реализације инвестиционих упита представља однос између укупног броја инвестиционих пројеката и инвестиционих упита или потенцијалних инвестиционих пројеката. У тренутку израде овог извештаја постоји 54 потенцијалних пројеката који се налазе у фази истраживања Републике Србије као инвестиционе локације или у фази разматрања могућих начина реализације пројекта.

Известан број улагача у току испитивања могућности улагања наилазио је на одређена питања због којих је било потребно да застане са одлучивањем о реализацији инвестиције. Овакав застој је најчешће узрокован потребом добијања претходне сагласности од стране крајњег власника или акционара тог друштва, али се неретко дешава да одређене промене на светском тржишту доведу и до промена пословних циљева те компаније. У таквим ситуацијама, улагачи по правилу застају са доношењем коначне одлуке о реализацији инвестиционог пројекта до коначног решења настале ситуације. У околностима пандемије SARS-CoV-2 вирусом, спровођење предметних активности је представљало посебан изазов. Такви пројекти се називају пројектима „on-hold“ (на чекању).

Додела подстицаја представља могућност улагача да свој пројекат реализује уз доделу државне помоћи. Реч је о опцији коју улагач може искористити уколико је спреман да прихвати обавезе које проистичу из таквог уговорног односа. Битно је нагласити да Агенција пружа подршку како улагачима који намеравају да свој пројекат реализују без било каквих подстицаја, тако и са улагачима који намеравају да аплицирају за доделу државне помоћи. Поступак доделе државне помоћи је регулисан Законом о улагањима (*"Сл. гласник РС"*, бр. 89/2015 и 95/2018), Законом о контроли државне помоћи (*"Сл. гласник РС"*, бр. 73/2019), Уредбом о правилима за доделу државне помоћи (*"Сл. гласник РС"*, бр. 13/2010, 100/2011, 91/2012, 37/2013, 97/2013 и 119/2014), Уредбом о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања (*"Службени гласник РС"*, бр. 1/2019) (у даљем тексту: *Уредба 1*), Уредбом о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања у области производње прехранбених производа (*"Службени гласник РС"* бр. 1/2019) (у даљем тексту: *Уредба 2*) и Уредбом о одређивању критеријума за доделу подстицаја ради привлачења директних улагања у сектору услуга хотелског смештаја (*"Службени гласник РС"* бр. 33/2019 и 42/2019) (у даљем тексту: *Уредба 3*) прописано је да се улагања у материјална и нематеријална средства, као и запошљавање нових запослених у оквиру имплементације инвестиционог пројекта рачуна од дана подношења Пријаве за доделу средстава подстицаја. У завршној фази рада саветника на пројектима долази и до закључења уговора којима се улагачима додељује државна помоћ. Закључењем сваког уговора о додели средстава подстицаја улагач се обавезао да заснује нове радне односе на неодређено време са новим запосленима, као и да изврши одређена улагања у материјалну и нематеријалну имовину. На тај начин доделом подстицајних средстава стимулисано је смањење незапослености. Међутим, неопходно је напоменути да нису сви улагачи којима су саветници пружали подршку и током 2020. године, захтевали доделу подстицајних средстава за своје пројекте.

Током 2020. године донете су одлуке о закључењу 32 уговора о додели средстава подстицаја који би у наредним годинама требало да доведу до улагања у висини од 1.870.714.525,00 евра, као и до запошљавања 7.761 нових радника. У следећој табели дат је приказ пројеката који су одобрени на седницама Савета за економски развој и који би требало да резултирају закључењем уговора о додели средстава подстицаја:

Пројекти који су одобрени на седницама Савета за економски развој у 2020. години			
	Број пројеката	Висина инвестиције (€)	Број радних места
Аутомобилска индустрија	11	1.585.971.490,00	5.415
Прехрамбена индустрија	5	62.804.986,00	491
Електронска индустрија	2	5.280.000,00	150
Туризам	2	77.928.058,00	215
Грађевински материјали	1	3.760.000,00	44
Текстилна индустрија	1	4.958.000,00	270
Намештај и дрвно прерађивачка индустрија	2	12.250.059,00	599
Пословне услуге	1	254.902,00	109
Хемијска индустрија	2	94.246.000,00	136
Машине и опрема	4	13.350.030,00	276
Папирна	1	9.911.000,00	56
УКУПНО	32	1.870.714.525,00	7.761

Табела 2 – Преглед пројеката којима су одобрена средства подстицаја по појединачним индустријама у току 2020. године

Рад на Програму подршке за привлачење страних инвестиција у циљаним секторима у 2020. години

Програм подршке за привлачење страних инвестиција у циљаним секторима је креиран 2020. године са циљем одржања постојећег тренда привлачења страних директних улагања, уз истовремено подстицање домаћих инвестиција кроз успостављање сарадње домаћих добављача и мултинационалних компанија. Програм је настао као одговор на глобалне изазове настале услед пандемије вируса COVID 19, а који су условили појаву рецесије у многим земљама, потребу МНК да смање своје трошкове и преиспитају сопствене развојне стратегије.

Током 2020. године за изабране потенцијалне инвеститоре је састављен предлог сарадње и представљене су могућности које Република Србија пружа као инвестициона дестинација. Такође, идентификоване су домаће компаније које испуњавају критеријуме за улазак у ланце вредности МНК, а чије ће пословање и перформансе бити представљене у оквиру Базе добављача.

Програмом је планирано и објављивање јавног позива који ће омогућити суфинасирање оправданих трошкова које домаће компаније имају при успостављању сарадње са МНК.

У току јануара и фебруара 2020. године извршена је презентација инвестиционих потенцијала Републике Србије за две компаније, потенцијална страна инвеститора, из групе којима је послат предлог сарадње у току 2019. године, у оквиру фазе тестирања механизма будућег Програма. Делегација Агенције је посетила централу велике компаније из аутомобилског сектора из Немачке, док је друга компанија, такође из аутомобилског сектора из Немачке посетила Републику Србију.

Током лета 2020. године састављен је широки списак нових страних компанија, потенцијалних инвеститора. У току септембра 2020. године контактирано је 98 компанија, а у току октобра 2020. године још 86 компанија са овог списка у оквиру фазе програма „верификација контакта“. Током новембра 2020. године извршена је селекција међу овим компанијама према технолошкој комплексности њихових активности према UNCTAD класификацији. Селектоване су само компаније које одговарају средњем и високом нивоу технолошке комплексности (UNCTAD LDC 06-LDC 10). На основу тога је сачињен нови предлог компанија, потенцијалних инвеститора, којима ће бити упућен предлог сарадње и представљене предности улагања у Републику Србију. Укупан број компанија на овом списку је 112.

Преглед активности у 2020. години:	
Широк списак потенцијалних инвеститора:	500
Број селектованих потенцијалних инвеститора за "верификацију контакта":	184
Број селектованих потенцијалних инвеститора за слање предлога:	112

Табела 3 – Преглед активности у оквиру Програма подршке за привлачење страних инвестиција 2020. године

Вршење стручних и административних послова Савета за економски развој

Савет за економски развој је образован Законом о улагањима и чине га министар надлежан за послове привреде, министар надлежан за послове финансија, министар надлежан за послове рада и запошљавања, представник Привредне коморе Србије и директор Агенције. Агенција обавља административно-техничке и стручне послове за Савет у вези пројеката привлачења директних инвестиција и улагања. У 2020. години одржано је укупно 8 седница Савета за економски развој, закључно са 42. седницом од његовог оснивања а. Ове активности су резултирале доношењем 32 одлуке о додели подстицаја у 2020. години, али и већег броја анекса уговора који су закључени у претходном периоду. Рад на припреми документације за анексирање постојећих уговора реализован је у сарадњи са Министарством привреде.

Правно саветовање по питању споразума са улагачима

Агенција је у посматраном периоду кроз део Одељења за правну имплементацију и финансијску анализу (у даљем тексту: Одељење) пружала правну подршку, пре свега Министарству привреде, али и другим државним органима по питању свих облика споразума са улагачима, пре свега меморандума о разумевању, оквирних уговора и уговора о подстицајима, све у складу са законима, уредбама и другим актима којима су дефинисани облици подстицања улагања. У Одељењу су израђени нацрти за све уговоре о додели средстава подстицаја, као и неколико меморандума о разумевању и оквирних уговора који су закључени са потенцијалним улагачима. Такође, у оквиру Одељења су спровођене активности на закључењу уговора о неоткривању информација. Додатно, правни саветници су заједно са инвестиционим саветницима активно учествовали у преговорима, као и у изради финалног текста нацрта

уговора који ће се закључити са улагачем, те пружали правне савете поводом правних питања која би се јављала, како у фази припреме за имплементацију инвестиционих пројеката, тако и у свим каснијим фазама, а све у складу са позитивноправним прописима и овлашћењима. Поред тога, правни саветници били су ангажовани и на осталим упитима који нису финализовани кроз уговоре о додели средстава подстицаја, односно који су се односили и на питања са којима су се улагачи сусретали, а у вези привлачења нових улагања и ефикасније имплементације инвестиционог пројекта. Такође, правни саветници били су укључени и у процес провере пријава за доделу средстава подстицаја и документације која се доставља уз пријаву, у погледу правне исправности истих. У 2020. години закључен је један меморандум о разумевању, као и 5 уговора о неоткривању информација. Такође, започет је рад на једном броју меморандума о разумевању и оквирних споразума, за које се очекује да ће у току 2021. године бити закључени.

Финансијска анализа инвестиционих пројеката

Агенција је у посматраном периоду, кроз део Одељења вршила финансијску анализу инвестиционих пројеката, као и припрему радовних и ванредних извештаја за потребе Министарства привреде као и за друге државне органе.

Део Одељења радио је на спровођењу активности које се односе на проверу бонитета потенцијалног улагача пре подношења пријаве за доделу средстава подстицаја у циљу утврђивања инвестиционе способности потенцијалног улагача за извршење представљеног инвестиционог пројекта. У том погледу, вршена је анализа финансијских показатеља улагача што је подразумевало проверу величине, ликвидности, пословне стабилности, повезаних друштава и репутације потенцијалног улагача.

Поред тога, саветници за финансијску анализу су заједно са инвестиционим саветницима, након подношења пријаве за доделу средстава подстицаја, вршили анализу поднетог бизнис плана као и финансијских извештаја улагача у циљу израде стручне анализе инвестиционог пројекта и могућег нивоа подстицаја који се могу доделити инвестиционом пројекту на основу Уредбе 1, Уредбе 2 и Уредбе 3.

Саветници за финансијску анализу су заједно са инвестиционим саветницима активно учествовали у преговорима, те пружали савете поводом питања финансијске природе која би се јављала, како у фази припреме за имплементацију инвестиционих пројеката, тако и у свим каснијим фазама, а све у складу са позитивноправним прописима и овлашћењима. Саветници за финансијску анализу учествовали су и на једном броју саветовања и конференција.

Рад на пројектима који су поднели пријаву по јавном позиву

Дана 17.03.2017. године Министарство привреде Републике Србије објавило је јавни позив за доделу подстицајних средстава, чиме је омогућено и аплицирање улагача који не имплементирају пројекат посебног значаја за Републику Србију. На бази објављеног јавног позива Агенција је закључила укупно 16 уговора чијим закључењем је требало да буде уложено 22.717.560 евра и запослено 815 нових запослених на неодређено време. За подстицање реализације закључених уговора одређен је износ од 2.902.126 евра. У тренутку израде извештаја, 6 уговора је раскинуто, и још 2 се налазе у поступку раскида уговора. Укупна обавеза улагања по 8 уговора који би требало да остану на снази износи 13.416.410 евра, број новозапослених је 369, а укупан износ подстицаја за наведене уговоре је 1.380.561 евра.

Презентација инвестиционих потенцијала Србије

Поред рада на потенцијалним инвестиционим пројектима, запослени у Сектору обављали су и презентацију инвестиционих потенцијала Србије на конференцијама, сајмовима, скуповима, семинарима и другим догађајима. Рад на презентацији подразумева припрему и израду презентације, израду брошура, као и само представљање презентације.

Ангажовање саветника на једном инвестиционом пројекту подразумева истраживање, анализе, комуникацију са улагачима, проналазак инвестиционих локација и њихов обилазак, комуникацију са представницима локалних самоуправа и других органа, а све у циљу пружања комплетне подршке једном улагачу. Међутим, битан део активности једног инвестиционог саветника током 2020. године подразумевао је и значајан број других активности које нису мерљиве кроз пројекте. Такав рад подразумева пружање одговора на питања привредних друштава која нису улагачи у смислу Закона о улагањима, састанке са потенцијалним улагачима који у току анализа могућности реализације пројеката одустану од истог, организације и присуства на сајмовима, организације и учешћа на конференцијама, као и друге активности које доприносе стварању повољнијег пословног амбијента и презентације Србије као квалитетне инвестиционе локације.

Преглед осталих активности које нису евидентирани у бази података Агенције дат је у табели у наставку:

Врста	Број
Упити	44
Састанци	134
Конференције и сајмови	9

Табела 4 – Преглед осталих активности током 2020. године

Саветници Сектора су током 2020. године учествовали на следећим сајмовима: Fruit Logistica Берлин, Prodexpro Москва, Gulfood Дубаи, Hannover Messe Хановер, Mosbuild Москва, Anuga Келн, Међународни сајам привреде Тирана, Agritechnica Хановер, China International Fair for Investment and Trade Сјамен, Кина, Israfood Тел Авив.

Од почетка 2019. године број описаних активности је у значајном порасту услед великог интересовања улагача за проширење својих производних активности на територији Републике Србије.

Учешће у нормативним активностима

Имајући у виду да Агенција прати примену Закона о улагањима и предлаже одговарајуће мере у сарадњи са представницима Министарства привреде, представници Агенције учествовали су у изради предлога нових уредаба и достављали су мишљења и коментаре на предлоге прописа сагласно важећим прописима.

Учешће у раду комисија

Инвестициони саветници су учествовали и у раду више комисија које су основане ради имплементације разноврсних активности. Инвестициони саветници учествовали су у раду комисија, као на пример Комисије за давање предлога Влади за предходну сагласност за

отуђење грађевинског земљишта у јавној својини по цени мањој од тржишне цене, или без накнаде.

Рад на бази инвестиционих локација

База инвестиционих локација је једно од главних оруђа за рад на упитима улагача. Како би се нашла локација која одговара инвестиционом упиту, потребно је имати што више могућих локација у понуди. Агенција је по завршетку 2020. године имала 1.158 различитих локација у својој бази, што је увећање у односу на претходну годину за 85 нових локација. Саветник за вођење базе локација је био у обавези да непрекидно ажурира подаци који су садржани у овој бази. У циљу ажурирања наведене базе, саветник задужен за вођење базе локација је организовао 8 посета различитим локацијама на територији целе земље, а све за потребе добијања потпуних и свеобухватних информација о различитим локацијама. Број посета у току 2020. године био је низак због епидемиолошке ситуације.

Припремање информационог пакета

У 2020. години у оквиру Сектора активно се радило и на припреми и редовном ажурирању информационог пакета. Информациони пакети садрже како макроекономске информације о Републици Србији, информације о спољнотрговинској размени и улагањима, општим подстицајима и условима за пословање у земљи, тако и информације о конкретној индустрији, подстицајима и предлозима за сарадњу прилагођене потребама и захтевима конкретних потенцијалних пословних партнера.

Сарадња и пројекти са другим институцијама у земљи и иностранству

Новембра 2019. године између Агенције и Мађарске агенције за промоцију извоза (Hungarian Export Promotion Agency Nonprofit Private Company Limited by Shares - HEPA) закључен је Меморандум о разумевању којим је исказана намера сарадње у области подстицања извоза и улагања. Сврха наведеног Меморандума јесте остваривање ефикасне сарадње у размени информација, ради разматрања одобравања подстицаја у оквиру тзв. „Western Balkans Investment Scheme“. У оквиру наведеног програма, Агенција је примила упите 22 привредна друштва.

Дана 02.10.2020. године између Агенције и HEPA закључен је Меморандум о разумевању ради сарадње у оквиру програма „Foreign Market Growth Incentive“. У оквиру наведеног програма, Агенција је примила упите 26 привредних друштва.

II Сектор за подршку МСП

Пројекат пренет из 2016. године

1. ПРОЈЕКАТ ПОДРШКЕ ПОЧЕТНИЦИМА ЗА ЗАПОЧИЊАЊЕ ПОСЛА - START UP У 2016. ГОДИНИ

Пројекат подршке почетницима за започињање посла – Start up је реализовала Агенција у сарадњи са акредитованим регионалним развојним агенцијама (АРРА), а са циљем развоја и промоције предузетничког духа и подстицање предузетништва жена, младих и социјалног предузетништва.

Средства су се додељивала у износу од 300.000,00 до 1.000.000,00 РСД без ПДВ, што је представљало до 50% укупне вредности пројекта, уз обавезу корисника да обезбеди сопствено учешће од минимум 50% од укупне вредности пројекта.

Током 2020. године три корисника су доставила документацију неопходну за упис залоге као средства обезбеђења, по основу које је и регистровано заложно право у Агенцији за привредне регистре.

Преглед реализације Пројекта до 31.12.2020. године	
Број пријава	198
Број закључених уговора	109
Вредност закључених уговора	74.497.069,00 РСД
Враћена средства од стране 1 корисника	606.460,00 РСД
Средства пренета корисницима Пројекта	73.890.609,00 РСД
Средства пренета АРРА за реализоване услуге обуке, менторинга и теренске контроле	6.851.476,00 РСД
Укупно реализована средства по Пројекту	80.742.085,00 РСД
Број корисника са којима је раскинут уговор	15
Број уговора код којих је уписана залога на опреми	3
Износ средстава који се налази на рачуну Агенције добијен активирањем меница и враћањем средстава од стране корисника	504.321,61 РСД
Преостали износ по Пројекту	555.000,00 РСД
Укупно преостало на рачуну Агенције	1.059.321,61 РСД

У 2021. години је планирано раскидање уговора са три корисника и повраћај пренесених средства по овим уговорима.

Програми пренети из 2017. године

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПОЧЕТНИЦИМА ЗА ЗАПОЧИЊАЊЕ ПОСЛА - START UP У 2017. ГОДИНИ

Програм подршке почетницима за започињање посла – Start up је реализовала Агенција у сарадњи са акредитованим регионалним развојним агенцијама (АРРА), а са циљем унапређења ефикасности и институционалне подршке пословању и развоју ММСП и предузетника.

Средства су се додељивала у износу до 1.000.000,00 РСД без ПДВ. Одабрани корисник је био у обавези да обезбеди сопствено учешће од минимум 30% од укупне нето вредности оправданих трошкова пројекта за производне делатности и делатности прераде, односно минимум 50% за услужне делатности.

У 2020. години пренета су средства за још 4 корисника, у укупном износу од 2.604.602,00 РСД, а један корисник је вратио неутрошена средства у износу од 23.534,17 РСД. Током године је вршена контрола испуњења уговорних обавеза и утврђено је да 50 корисника није испунило уговорне обавезе и њима ће бити прослеђено обавештење о раскиду уговора. АРРА су спроводиле теренску контролу и пружале менторинг услугу корисницима, а укупна средства пренета АРРА за услуге вршења теренске контроле и менторинга износе 20.886.500,00 РСД.

Преглед реализације Програма до 31.12.2020. године	
Број пријава	1197
Број закључених уговора	283
Износ одобрених бесповратних средстава	166.880.659,20 РСД
Враћена средства од стране 3 корисника	1.149.533,97 РСД
Укупан износ рефундираних средстава	165.731.125,23 РСД
Средства исплаћена ка АРРА по свим услугама	20.886.500,00 РСД
Укупно реализована средства по Програму	186.617.625,23 РСД
Укупно преостало на рачуну Агенције	27.645.050,47 РСД

У 2021. години се очекује раскидање уговора са корисницима који нису испунили уговорне обавезе, потраживање пренесених средстава и анексирање уговора са корисницима код којих је дошло до измена у реализацији уговорних обавеза.

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРОЈЕКТИМА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА У 2017. ГОДИНИ

Програм подршке пројектима за унапређење економског развоја је креиран 2017. године и био је намењен удружењима (кластери, пословна удружења, невладине организације), регионалним развојним агенцијама, пословним инкубаторима, научно технолошким парковима, привредним коморама и научно истраживачким организацијама. Подржане активности су обухватале: промоцију предузетништва и примера добре праксе са фокусом на омладинско и женско предузетништво, израду анализа и спровођење истраживања у циљу повећања конкурентности ММСПП и подршку развоју нових и унапређењу постојећих услуга намењених ММСПП.

У 2020. години су активирани менице за три корисника који нису реализовали пројекте у складу са условима Програма и нису испунили уговорне обавезе. По овом основу је у 2020. години наплаћен износ од 525,67 РСД, а који ће бити враћен у буџет РС.

3. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ СЕКТОРИМА ПРАРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТРИЈЕ

Програм подршке секторима прерађивачке индустрије је креиран 2017. године са циљем подстицања раста и развоја привреде у четири приоритетне области сектора прерађивачке индустрије и то: индустрији машина и опреме, прехранбеној индустрији, дрвној и индустрији намештаја и индустрији гуме и пластике.

Расположива средства су се одобравала по пројектима као суфинансирање у висини до 50% укупног износа оправданих трошкова без ПДВ, а у максималном износу до 2.000.000,00 РСД.

Преглед реализације Програма до 31.12.2020. године	
Број пријава	133
Број закључених уговора	60
Износ одобрених бесповратних средстава	38.363.801,00 РСД
Број корисника којима су рефундирана средства	56
Број корисника који је одустао од реализације пројекта	4
Укупан износ рефундираних средстава	34.755.521,26 РСД
Неискоришћена средства	3.608.279,74 РСД

Реализација програмских активности је завршена и неискоришћена средства ће бити враћена у буџет РС.

Програми пренети из 2018. године

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ КОНКУРЕНТНОСТИ, ПРОДУКТИВНОСТИ И ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈИ ММСПП У 2018. ГОДИНИ

Програм подршке конкурентности, продуктивности и интернационализацији ММСПП је креиран 2018. године са циљем развоја привредних субјеката и повећање њихове конкурентности која је требало да створи снажан, конкурентан и извозно оријентисан сектор ММСПП.

Иницијални буџет Програма је износио 140.000.000,00 РСД. Расположива средства су се одобравала појединачно корисницима као суфинансирање у висини до 50% износа оправданих трошкова без ПДВ, за сваку пројектну активност. Максималан износ одобрених средстава је био 2.000.000,00 РСД.

Прихватљиве пројектне активности које су биле финансиране су: уређење пословања у складу са захтевима међународних стандарда; усаглашавање производа са захтевима техничких прописа; развој технолошких процеса, производа/услуга; побољшање постојећих и развој нових производа/услуга; нови дизајн производа и амбалаже; побољшање постојећих и развој нових технолошких процеса; индивидуални наступи на међународним сајмовима у иностранству.

Јавни позив је био објављен 26.04.2018. године и трајао је до 30.09.2018. године. Током 2020. године верификована је завршна документација коју су корисници достављали како би била омогућена рефундација одобрених средстава.

Преглед реализације Програма до 31.12.2020. године	
Број пристиглих пријава	265
Број закључених уговора	88
Износ уговорених бесповратних средстава	76.475.359,71 РСД
Укупан број пријава којима су рефундирана средства 2018., 2019. и 2020. године	84
Укупан износ рефундираних средстава 2018., 2019. и 2020. године	71.808.340,86 РСД
Укупан износ рефундираних средстава у 2018. години +	14.712.337,34 РСД
Укупан износ рефундираних средстава у 2019. години +	51.212.972,37 РСД
Укупан износ рефундираних средстава у 2020. години	5.883.031,15 РСД

Целокупна реализација Програма је завршена током 2020. године.

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ МСП ЗА УЛАЗАК У ЛАНЦЕ ДОБАВЉАЧА МУЛТИНАЦИОНАЛНИХ КОМПАНИЈА

Агенција кроз реализацију Програма подршке МСП за улазак у ланце добављача има за циљ да унапреди перформансе постојећих и потенцијалних добављача у складу са потребама купаца, те да додатно подржи унапређење пословног амбијента и повећање конкурентности МСП. Подршка је намењена малим и средњим привредним друштвима која јесу или могу бити део ланца добављача.

Производни сектори који су предмет подршке Програма су: аутомобилска индустрија, уређаји и компоненте за аутомобилску индустрију (пластика, гума, машине / опрема); обрада метала; сектор машина и опреме за друге намене; сектор прераде дрвета и производње намештаја; сектор гуме и пластике; сектор производње кућних апарата и делова кућних апарата; сектор електричних и електронских система и елемената електричних и електронских система.

Програмом су се суфинансирани:

- Инвестирање у материјалну имовину корисника Програма: доградња и реконструкција производних објеката; куповина производне опреме (до 3 године старости); куповина и инсталација опреме или софтвера (ERP, CRM) за аутоматизацију / дигитализацију производних процеса;
- Консултантска подршка за: модернизацију производних линија; успостављање серијске производње; оптимизацију производних процеса у складу са актуелним принципима, примењеним у циљним секторима; унапређење контроле квалитета готових производа; сертификацију система квалитета према захтевима стандарда специфичних индустријских грана; увођење или унапређење корпоративног управљања.

Јавни позив је био објављен 13. маја 2019. године и трајао је до 13. јуна 2019. године. За реализацију овог јавног позива био је опредељен буџет у износу од 463.000.000,00 РСД. Максималан износ по кориснику Програма је био 23.000.000,00 РСД, колики је и праг за доделу де minimis државне помоћи.

У оквиру Програма корисници су приложили укупно 12 писама препоруке од стране мултинационалних компанија и спроведено је 19 дијагностика пословних перформанси које су

омогућиле да се утврде приоритетне области за побољшање у пословању компанија. У складу са резултатима дијагностике пословних перформанси донесена је одлука о одобравању суфинансирања за 54 мере интервенције, од којих су се 3 односиле на доградњу и реконструкцију производних објеката, 11 је обухватило консултантску подршку и 40 је било усмерено на улагање у куповину производне опреме.

Током 2020. године су корисници реализовали подржане активности и подносили завршну документацију чија је верификација вршена виртуелним путем, а по основу које је била омогућена рефундација одобрених средстава. Корисници су имали и обавезу достављања кварталних извештаја.

Преглед реализације Програма до 31.12.2020. године	
Број пристиглих пријава	30
Број закључених уговора	19
Износ одобрених бесповратних средстава према уговору	323.431.285,74 РСД
Износ одобрених бесповратних средстава након анекса уговора	317.895.619,17 РСД
Број корисника којима је анексом умањен додељени износ	7
Број корисника који су завршили активности према уговору	10
Износ рефундираних средстава у 2020. години	195.136.789,82 РСД

Програми започети у 2019. години

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈИ МСП КРОЗ ИНДИВИДУАЛНО УЧЕШЋЕ НА МЕЂУНАРОДНИМ САЈМОВИМА У ИНОСТРАНСТВУ

Програм подршке интернационализацији МСП је креиран 2019. године са циљем присутности и остваривања прихода на иностраним тржиштима.

Иницијални буџет Програма је износио 40.000.000,00 РСД. Расположива средства су се одобравала појединачно корисницима као суфинансирање у висини до 40% износа оправданих трошкова без ПДВ, за сваку пројектну активност. Максималан износ одобрених средстава је био 1.000.000,00 РСД.

Прихватљиве пројектне активности подразумевале су: закуп излагачког простора; изградњу излагачког простора; административне трошкове (уписнина) и трошкове техничких услуга (прикључак струје и воде, утрошак струје и воде, интернет); израду промотивног материјала (дизајн и штампу).

Јавни позив је био објављен 10.04.2019. године и трајао је до 30.09.2019. године. Глобална пандемија изазвана вирусом Covid 19 проузроковала је потешкоће у организацији сајмова. У току 2020. године потписано је 5 анекса уговора којима се продужио рок за реализацију. Како су и након продужетка рокова за реализацију сајмови отказани због и даље присутне пандемије, корисници су одустали од даље реализације.

Остале програмске активности су завршене и реализоване током 2020. године

Преглед реализације Програма до 31.12.2020. године	
Број пристиглих пријава ММСПШ	65
Број закључених уговора	44
Износ уговорених бесповратних средстава	26.808.232,40 РСД
Укупан број пријава којима су рефундирана средства 2019. и 2020. године	37
Укупан износ рефундираних средстава 2019. и 2020. године	22.387.481,43 РСД
Укупан износ рефундираних средстава у 2019. години	10.812.855,74 РСД
Укупан износ рефундираних средстава у 2020. години	11.574.625,69 РСД

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ СЕКТОРИМА ПРЕРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТРИЈЕ

Програм подршке секторима прерађивачке индустрије је креиран 2019. године са циљем подстицања раста и развоја привреде у четири приоритетне области сектора прерађивачке индустрије и то: индустрији машина и опреме; прехранбеној индустрији; дрвној и индустрији намештаја и индустрији гуме и пластике.

Расположива средства су се одобравала као суфинансирање у висини до 40% износа оправданих трошкова пројекта без ПДВ, за сваку пројектну активност. Максималан износ одобрених средстава је био 1.000.000,00 РСД.

У 2020. години корисници су реализовали подржане активности и укупно 32 корисника је поднело завршне извештаје чијом је верификацијом омогућена рефундација бесповратних средстава у износу од 8.880.703,25 РСД.

Преглед реализације Програма до 31.12.2020. године	
Број пријава	88
Број закључених уговора	53
Износ одобрених бесповратних средстава	15.590.302,88 РСД
Број корисника којима су рефундирана средства у 2020. години	32
Укупан износ рефундираних средстава у 2020. години	8.880.703,25 РСД
Укупан број пријава којима су рефундирана средства	41
Укупан износ рефундираних средстава по Програму	10.636.654,49 РСД

Реализација програмских активности ће се наставити у 2021. години.

3. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ДИГИТАЛНОЈ ТРАНСФОРМАЦИЈИ ММСП

Програм подршке дигиталној трансформацији ММСП је креиран 2019. године са циљем да се створи јасна инфраструктура за подршку ММСП у процесу дигиталне трансформације.

Укупан буџет Програма је износио 70.000.000,00 РСД. Расположива средства се одобравају појединачно корисницима као суфинансирање у висини до 50% износа оправданих трошкова без ПДВ. Максималан износ одобрених средстава је 600.000,00 РСД.

Прихватљиве пројектне активности подразумевају: имплементацију решења предвиђеног Стратегијом дигиталне трансформације (унапређења/увођења нових: пословних процеса, пословних модела, производа и услуга) и услуге сертификованог консултаната (израда Стратегије дигиталне трансформације, подршка при изради апликативног формулара и верификација имплементационог решења).

Јавни позив је објављен 02.08.2019. године и трајаће до утрошка средстава. У 2020. години корисници су реализовали подржане активности и подносили завршне извештаје чијом је верификацијом омогућена рефундација бесповратних средстава у износу од 24.878.995,94 РСД.

Преглед реализације Програма до 31.12.2020. године	
Број пристиглих пријава ММСП у 2019. и 2020. години	114
Број одобрених пријава ММСП 2019. и 2020. године	98
Износ одобрених бесповратних средстава	56.284.349,40 РСД
Број корисника који су одустали од учешћа у Програму	3
Укупан број пријава којима су рефундирана средства 2019. и 2020. године	43
Укупан износ рефундираних средстава у 2020. години	24.878.995,94 РСД

Реализација програмских активности ће се наставити у 2021. години.

Програми започети у 2020. години

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ МСП ЗА УЛАЗАК У ЛАНЦЕ ДОБАВЉАЧА МУЛТИНАЦИОНАЛНИХ КОМПАНИЈА

Први јавни позив у 2020. години

Вишегодишњи Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија има за циљ подршку привредним друштвима у производним делатностима да кроз унапређење својих пословних перформанси испуне услове да постану добављачи мултинационалних компанија.

Производни сектори који су предмет подршке Програма су: аутомобилска индустрија - уређаји и компоненте за аутомобилску индустрију (пластика, гума, машине / опрема); сектор машина и опреме за друге намене; сектор обраде метала; сектор гуме и пластике; сектор производње кућних апарата и делова кућних апарата; сектор електричних и електронских система и елемената електричних и електронских система;

Програмом се суфинансирају следеће групе активности:

- Улагање у материјалну имовину Корисника Програма: куповина производне опреме (до 3 године старости); унапређење производних хала, у складу са технолошким захтевима циљаних индустријских сектора; куповина и инсталација опреме за аутоматизацију/дигитализацију/оптимизацију постојећих производних процеса, као и напредних система/опреме за међуфазну контролу квалитета и квалитета готових производа;
- Консултантска подршка за: оптимизацију производних процеса у складу са очекиваним стандардима управљања производним процесима у циљним секторима, посебно оптимизација постојећих производних линија, успостављање серијске производње и примена контроле квалитета; увођење или унапређење корпоративног управљања; Сертификацију система квалитета према захтевима стандарда специфичних индустријских грана.

Јавни позив у оквиру је био објављен 02. марта 2020. године и трајао је до 1. јуна 2020. године, а за његову реализацију био је одређен буџет у износу од 290.000.000,00 РСД. Максималан износ који може бити додељен по кориснику Програма је 23.000.000,00 РСД, колики је и праг за доделу де minimis државне помоћи.

Током 2020. године спроведена је дијагностика пословних перформанси за 13 учесника у Програму и донесене су одлуке о одобравању мера интервенције.

Преглед реализације Програма до 31.12.2020. године	
Број пристиглих пријава	29
Број одобрених пријава	13
Број одбачених/одбијених пријава ММСПП	16

У 2021. години се очекује закључивање уговора о додели бесповратних средстава и реализација подржаних активности.

Други јавни позив у 2020. години

Други јавни позив у оквиру Програма подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија је објављен 11. децембра 2020. године и трајао је до 9. фебруара 2021. године. За реализацију другог јавног позива у 2020. години био је одређен буџет у износу од 200.000.000,00 РСД.

Програмом се суфинансирају следеће групе активности:

- Улагање у материјалну имовину: куповина и инсталација индустријских робота/опреме за аутоматизацију/дигитализацију/оптимизацију постојећих производних процеса, као и напредних система/опреме за међуфазну контролу квалитета и квалитета готових производа (до 3 године старости); куповина и инсталација аутономних робота са способношћу учења и кобота (до 3 године старости); унапређење производних хала, које не подразумева грађевинске радове, већ успостављање са специфичним технолошким захтевима индустријских сектора;
- Консултантска подршка за: оптимизацију производних процеса који су кључни за испуњење захтева МНК, а у складу са очекиваним стандардима управљања производним процесима у циљним секторима, посебно оптимизација постојећих производних линија, успостављање серијске производње и примена контроле квалитета; увођење или унапређење корпоративног управљања; сертификацију система квалитета према захтевима стандарда који су специфични за индустријске гране у којима послује

подносилац захтева или МНК (ИАТФ16949/ИРИС/ЦЕ-ЗА/ ЦЕН и други појединачни специфични стандард у групи ЦЕН стандарда).

Максималан износ који може бити додељен по кориснику Програма је 23.000.000,00 РСД, колики је и праг за доделу de minimis државне помоћи.

Након прегледа формалне исправности пријава, следи процес дијагностике пословних перформанси корисника Програма који ће бити основ за доношење одлука о одобравању мера интервенција.

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА У 2020. ГОДИНИ

Програм подршке привредним друштвима за промоцију извоза је креиран 2020. године са циљем унапређења извозних потенцијала домаћих привредних друштава како би се постигло унапређење њихове конкурентности и увећање пласмана домаћих производа на страним тржиштима. Подржани сектори су индустрија намештаја и прехранбена индустрија, а опредељен буџет износи 150.000.000,00 РСД.

Током 2020. године спроведена је анализа извозних перформанси индустрије намештаја и прехранбене индустрије и извршене су консултације са представницим водећих извозних компанија у циљаним секторима.

Јавни позив је објављен 25. децембра 2020. године и трајао је до 23. фебруара 2021. године. По провери формалне исправности поднетих пријава приступиће се дијагностици извозних способности учесника у Програму.

ПРОГРАМИ И МЕРЕ МИНИСТАРСТВА ПРИВРЕДЕ КОЈЕ СПРОВОДИ АГЕНЦИЈА

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ МАЛИМ ПРЕДУЗЕЋИМА ЗА НАБАВКУ ОПРЕМЕ У 2019. ГОДИНИ

Уредбом о утврђивању Програма подршке малим предузећима за набавку опреме у 2019. години и Уредбама о изменама и допунама Уредбе о утврђивању Програма подршке малим предузећима за набавку опреме у 2019. години, било је опредељено укупно 2.296.513.385,17 РСД за реализацију Програма.

Циљ Програма је био јачање конкурентности привредних субјеката, унапређење њиховог пословања и интернационализације, као и креирање нових радних места кроз инвестиције у опрему, а спроводили су га Министарство привреде у сарадњи са Агенцијом, пословним банкама и лизинг компанијама.

Кроз Програм је било омогућено суфинансирање набавке опреме: нове производне опреме и/или машина, транспортно – манипулативних средстава укључених у процес производње и унутрашњег транспорт и нових делова, специјализованих алата за машине или других капиталних добра, грађевинске механизације за потребе обављања грађевинских радова.

Закључно са 01.06.2020. године, Агенција је закључила укупно 955 уговора у укупној вредности 2.294.994.865,11 РСД. Накнадно су 4 корисника одустала од Програма и вратила средства у износу од 4.939.870,34 РСД.

Од укупног броја закључених уговора, 278 је потписано са корисницима који послују у грађевинској индустрији (29,1%), 158 са привредним субјектима који послују у дрвној индустрији и индустрији намештаја (16,5%), 152 са корисницима који су у делатностима у вези са машинама и опремом (машинска обрада метала, производња машина и остало) (15,9%), а

преостали број уговора је закључен са корисницима који послују у прехранбеном сектору, сектору гуме и пластике, текстила, итд. (38,5%). Током 2020. године исплаћена су средства за 62 корисника и састављен је финални извештај о реализацији Програма који је био верификован од стране Министарства привреде.

Преглед реализације Програма закључно са 31.12.2020. године	
1. Укупан буџет за Програм	2.296.513.385,17 РСД
2. Број закључених уговора	955
3. Вредност закључених уговора	2.294.994.865,11 РСД
4. Износ рефундираних средстава по Програму	2.294.994.865,11 РСД
5. Враћена средства од стране 1 корисника у току извештајног периода за Програм (вредност уговора)	974.530,00 РСД
6. Укупан износ рефундираних средстава по Програму у току извештајног периода (4-5)	2.294.020.335,11 РСД
7. Повраћај по основу промене цене опреме, делимичног одустајања и курсних разлика	4.909.031,93 РСД
8. Укупно реализовано у току извештајног периода (6-7)	2.289.111.303,18 РСД
9. Трошкови платног промета	4.680.097,98 РСД
10. Неутрошена средства која се преносе на исти програм у 2020. години (1-8-9)	2.721.984,01 РСД
11. Накнадно одустајање 3 корисника после извештајног периода-неутрошени износ који се враћа у буџет РС	3.965.340,37 РСД

2. ПРОГРАМ СТАНДАРДИЗОВАНОГ СЕТА УСЛУГА ЗА МИКРО, МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИКЕ У 2019. ГОДИНИ КОЈИ СЕ РЕАЛИЗУЈЕ ПРЕКО АРРА

Уредбом о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2019. години и Уредбом о измени Уредбе било је опредељено 25.551.602,52 РСД за спровођење Програма.

Стандардизовани сет услуга који се спроводио преко 17 АРРА представљало је шест група стандардизованих услуга: информације, обуке, саветодавне услуге, менторинг, промоције и теренска контрола у оквиру Програма подршке малим предузећима за набавку опреме у 2017/2018. години.

Током 2020. године валидирани су месечни извештаји које су АРРА доставиле (последњи квартал 2019. године) и састављен је финални извештај о спровођењу Програма који је верификовало Министарство привреде.

Преглед реализације Програма до 31.12.2020. године	
Укупан буџет	25.551.602,52 РСД
Укупан износ исплаћених средстава по услугама (информације, обуке, саветодавне услуге, менторинг, промоције)	17.876.600,00 РСД
Укупан износ средстава исплаћен за услуге вршења теренске контроле	198.000,00 РСД
Укупан износ средстава исплаћен за организацију обука предавача и подизање капацитета АРРА	247.469,16 РСД
Трошкови менторинга	4.746.400,00 РСД
Трошкови платног промета	45.517,31 РСД
Укупан износ средстава исплаћен по Програму	23.113.986,47 РСД
Неутрошена средства која су пренета у 2020. годину	2.437.616,05 РСД

У првом кварталу 2020. године валидиран је месечни извештај из децембра месеца 2019. године, након чега је извршена исплата за услуге пружене у децембру. Састављен је финални извештај о спровођењу Програма који је верификовало Министарство привреде.

3. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ МАЛИМ ПРЕДУЗЕЋИМА ЗА НАБАВКУ ОПРЕМЕ У 2020. ГОДИНИ

Уредбом о утврђивању Програма подршке малим и средњим предузећима за набавку опреме у 2020. години и Уредбом о измени Уредбе о утврђивању Програма подршке малим и средњим предузећима за набавку опреме у 2020. години одређен износ за реализацију Програма је износио 1.002.721.984,01 РСД.

Програм је спроводило Министарство у сарадњи са Агенцијом, пословним банкама и лизинг компанијама са циљем пружања подршке инвестицијама и подстицајима бржем привредном развоју.

Привредни субјекти могли су да остваре право на суфинансирање до 25% нето вредности набавке производне опреме. Привредни субјект је био у обавези да учествује са 5% сопствених средстава у трошковима набавке опреме, док се преосталих 70% нето вредности набавке производне опреме обезбеђивало из кредита, односно финансијског лизинга банака/лизинг кућа укључених у спровођење овог програма. Износ одобрене бесповратне помоћи у висини до 25% од нето вредности производне опреме није могао бити мањи од 500.000,00 РСД, нити већи од 5.000.000,00 РСД.

Јавни позив за доделу бесповратних средстава у оквиру Програма је објављен 18.05.2020. године и трајао је до 25.06.2020. године.

У току трајања Јавног позива, Комисија за доделу бесповратних средстава је донела решења за 408 поднетих захтева. Комисија је одобрила средства за 363 корисника, док су захтеви 45 корисника одбијени/одбачени, 8 корисника је одустало од одобрених бесповратних средстава и са њима Агенција није закључила уговор.

Агенција је закључно са 31.12.2020. године закључила укупно 354 уговора са корисницима у вредности од 993.079.757,70 РСД. За 351 корисника су пренета средства у укупном износу од 983.239.000,61 РСД.

Од укупног броја закључених уговора, 209 је потписано са корисницима који послују у прерађивачкој индустрији (59%), 90 са привредним субјектима који послују у грађевинској индустрији (25,5%), 26 са корисницима чија је делатност трговина велико и мало (7,4%), а преостали број уговора је закључен са корисницима који послују у сектору стручне, научне, иновационе и техничке делатности, сектору саобраћаја и складиштења, итд. (8,1%).

Преглед реализације Програма до 31.12.2020. године	
1. Средства за реализацију Програма из 2020. године	1.000.000.0000,00
2. Неутрошена средства из 2019. године намењена за реализацију Програма у 2020. години	2.721.984,01 РСД
3. Укупна расположива средства за реализацију Програма у 2020. години (1+2)	1.002.721.984,01 РСД
4. Првобитно пренета средства корисницима (5+6+7)	986.796.502,20 РСД
5. Повраћај по основу раскида уговора	2.351.740,00 РСД
6. Повраћај по основу анекса (мањи износ у односу на износ у уговору)	44.366,27 РСД
7. Пренета средства корисницима пре повраћаја курсних разлика	984.400.395,93 РСД
8. Повраћај по основу курсних разлика	1.161.395,32 РСД
9. Финално исплаћена средства корисницима (7-8)	983.239.000,61 РСД
10. Трошкови платног промета	1.996.749,94 RSD
11. Преостала средства на наменском рачуну (3-9-10)	17.486.233,46 РСД

Агенција ће са још једним корисником коме су одобрена средства закључити уговор у 2021. години.

4. ПРОГРАМ СТАНДАРДИЗОВАНОГ СЕТА УСЛУГА ЗА МИКРО, МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИКЕ У 2020. ГОДИНИ КОЈИ СЕ РЕАЛИЗУЈЕ ПРЕКО АРРА

Програм стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2020. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција дефинисан је Уредбом о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2020. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција и Уредбом о изменама и допунама Уредбе о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2020. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција.

Укупан износ средстава намењен за спровођење Програма је износио је 37.696.451,05 РСД, при чему је за услуге за чије спровођење је надлежна Агенција одређено 31.437.615,05 РСД, док је остатак намењен за реализацију услуге за коју је надлежан Фонд за развој.

Стандардизовани сет услуга који се спроводи преко АРРА, а који је у надлежности Агенције, представља шест група стандардизованих услуга. То су: информације, обуке, саветодавне услуге, менторинг, промоције и теренска контрола у оквиру Програма подршке малим предузећима за набавку опреме у 2018. и 2019. години. У спровођењу Програма је учествовало 17 АРРА.

У 2020. години вршена је провера месечних извештаја које су АРРА подносиле и по основу којих су АРРА преношена предвиђена средства, а по добијању сагласности од Министарства привреде. Менторинг услуга је одобрена за 120 корисника, Агенција ће извршити пренос средстава АРРА за 2830 сати менторинга, у укупном износу од 5.660.000,00 РСД, на име пружених услуга за 114 корисника.

У оквиру услуге која се односи на теренску контролу корисника средстава Програма подршке малим предузећима за набавку опреме у 2018. и 2019. години, Агенција је припремила упутство и образац теренске контроле, а по достављању документације АРРА о спроведеним контролама вршила је валидацију и пренос средстава АРРА, а за извршену услугу.

Преглед реализације Програма ССУ до 31.12.2020. године	
Средства за реализацију Програма (Агенција)	31.437.615,05 РСД
Услуге информације, обуке, саветодавне услуге, промоције (верификовани извештаји)	10.841.000,00 РСД
Услуге менторинга	5.660.000,00
Платни промет	21.807,00
Укупно исплаћено	16.522.807,00 РСД

У 2021. години ће бити састављен годишњи извештај о реализацији Програма и биће исплаћени преостали износи за услуге које су АРРА пружале закључно са 31.12.2020. године.

III Сектор за међународну сарадњу

УСПОСТАВЉАЊЕ И ПРОМОЦИЈА МЕНТОРИНГ УСЛУГЕ У ЗЕМЉАМА ЗАПАДНОГ БАЛКАНА, ФАЗА 2, 2017-2020

Пројекат „Успостављање и промоција менторинг услуге за МСП у земљама Западног Балкана, фаза 2, 2017. - 2020.“ представља четврти у низу вишегодишњих пројеката Агенције са ЈСА (2006. -) кроз који су настављени процеси стандардизовања услуге менторинга у Србији, као и наставак трансфера српске експертизе на пољу менторинга у БиХ, Црну Гору и Северну Македонију уз подршку јапанских експерата.

Активности и резултати током 2020. године:

- **Теоретска обука за нове менторе у Србији** је током 2020. спроведена кроз 2 модула тренинга одржаних у просторијама Агенције, док је преосталих 5 модула одржано online. Потврду тј менторски сертификат добило је **12 нових ментора**;
- **Теоретска обука нових ментора у партнерским земљама** - сви започети тренинзи у Северној Македонији и БиХ, завршени успешно online. У Северној Македонији успешно одржано 7 модула “Classroom traininga” у периоду од 19.02.2020. до 04.05. 2020. године. У БиХ такође успешно одржано свих 7 модула “Classroom traininga” у периоду од 11.02.2020. године до 25.06.2020. године., од стране акредитованих тренера и ментора са дугогодишњим искуством из Акредитованих регионалних развојних агенција Србије.
- **Припремљено је и штампано II издање Имплементационог водича за реализацију менторинга као и Водич за KAIZEN**;
- У оквиру активности на унапређењу тренинг методологије за менторе током 2020. креирани су **унапређени модули Kaizen и интернационализација пословања**
- Састанци **JCC Joint Coordination Committee** тј. Заједничких координационих одбора одржани су 9.марта и 3.јула 2020., док је **OCM Overall Coordination Meeting** са свим партнерима одржан 10.јула;
- Сектор је уз подршку јапанског тима, креирао схему за успостављање структуре имплементације међурегионалног система менторинга;
- Током августа 2019. године поднет је предлог пројектне пријаве „**Project for strengthening and expanding the Mentoring Service for Small and Medium Enterprises in the Western Balkan countries (Serbia, Bosnia and Herzegovina, Montenegro, and North Macedonia)**“-. Поменути пројекат представља наредну фазу пројекта „Успостављање и промоција менторинг услуге у земљама Западног Балкана, фаза 2, 2017-2020“. Партнери из БиХ, Црне Горе и Македоније такође су поднели предлоге пројеката и следећи корак била је Мисија ЈСА у региону у новембру 2019. Додатна појашњења и разрада активности, настављена је кроз серију видео састанака са ЈСА HQ Токуо, током целе 2020. године;
- **Израда Финалног извештаја Пројекта** – континуирано у периоду април-август;
- Сектор за међународну сарадњу, Јапанска пословна алијанса у Србији (JPAS) и Kaizen Institute у периоду август-септембар организовали су “**Малу школу KAIZEN™-а за РАС ЈСА менторе**“ - Ментори из 17 акредитованих регионалних развојних агенција имали су прилику да кроз онлине тренинге унапреде своја знања из KAIZEN™-а. Током петодневног онлине рада тренери из Kaizen Института су обрађивали следеће најзначајније теме из области KAIZEN : KAIZEN™ Foundation, Уређење радног простора 5S, KAIZEN™ for Office, Structure Problem Solving (SPS), Total Productive Maintenance (TPM).

ПРОГРАМ ПРУЖАЊА СТАНДАРДИЗОВАНЕ УСЛУГЕ МЕНТОРИНГА СЕКТОРИМА ПРАРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТРИЈЕ У 2020. ГОДИНИ.

Активности и резултати током 2020. године:

Услуга менторинга у оквиру овог Програма се односи на бесплатни менторинг за ММСПП која послују у оквиру четири приоритетна сектора прерађивачке индустрије (дефинисани од стране WB – Светске банке и Министарства привреде) груписане у четири области и то: индустрија машина и опреме; прехранбена индустрија; дрвна и индустрија намештаја и индустрија гуме и пластике.

Јавни позив је објављен 18.02.2020. године и закључен 10.06.2020. године (иницијални рок је био 10.04.2020. године, али је продужено трајање због ситуације изазване услед COVID 19 и увођења ванредног стања).

Комисија – Одбор за евалуацију је током трајања реализације овог програма имала два заседања : 09.07.2020 и 23.12.2020. године. Комисија-Одбор за евалуацију након првог заседања и провере пријављених пријава констатовала је да су од стране петнаест акредитованих регионалних агенција у предвиђеном року достављене 44 пријаве, од чега 7 пријава није испунило услове провере, те је одобрено 37 пријава.

На другом састанку Комисије констатовано је да:

- је у току процеса менторинга дошло до одустајања једног привредног субјекта код Регионалне развојне агенције Златибор, Ужице која је дописом обавестила РАС да је раскинула Уговор о пружању менторинг услуге са привредним субјектом "Ларго доо", услед новонастале ситуације у вези са Covid 19, тренутне реорганизације у фирми и увођења новог информационог система,
- су све АРРА послале финалне менторинг извештаје, да је извршена провера достављене документације, уноса финалних извештаја у Ментор мастер базу, као и статуса корисника менторинга у Агенцији за привредне регистре.
- да је услуга менторинга успешно пружена и спроведена у 36 привредних субјеката,

Реализација менторинга у оквиру Програм пружања стандардизоване услуге менторинга секторима прерађивачке индустрије у 2020. години:

Број пријављених корисника	Број одобрених корисника	Број одобрених корисника за финансирање	Укупан број сати	Цена бруто сата	Предвиђени буџет	Укупно одобрени буџет
44	37	36	1700	2000,00	3.500.000,00	3.400.000,00

Саставни део овог извештаја је и приказ података о учешћу жена (већински удео у власништву једне или више жена) предузетница у Програму:

- од 36 корисника у 10 привредних субјеката је жена већински власник.

ПРОГРАМ ПРУЖАЊА СТАНДАРДИЗОВАНЕ УСЛУГЕ МЕНТОРИНГА У ОКВИРУ ПРОГРАМА ССУ ЗА ММСПП 2020 МИНИСТАРСТВА ПРИВРЕДЕ

На основу Уредбе о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2020. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција ("Службени гласник РС", бр. 5 од 22.01.2020.) и Уредбе о изменама и допунама Уредбе о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро,

мала и средња предузећа и предузетнике у 2020. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција ("Службени гласник РС", бр. 102 од 24.07.2020.). Агенција је радила на спровођењу стандардизоване услуге менторинга.

Активности и резултати током 2020. године

Сектор за међународну сарадњу је израдио Упутство и пропратну документацију и у складу са тим Упутство и Јавни позив објављени су 19.05.2020.године. Јавни позив закључен је 03.07.2020. године.

Комисија – Одбор за евалуацију у оквиру Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике је заседала три пута. На првом састанку Комисије – Одбора за евалуацију, који је одржан 28.08.2020. године констатовано је да је шеснаест АРРА у предвиђеном року доставило 136 пријава од чега је за 16 пријава дат предлог за одбацивање док су допуне затражене за 21 пријаву. На другом састанку одржаном 14.09.2020. године, Комисија је констатовала да су достављене одговарајуће допуне за 21 пријаву у захтеваним роковима те је одобрено 120 пријава.

На трећем састанку констатовано је да је у у току процеса менторинга услед новонастале ситуације у вези са Covid 19 и неповољне пословне климе дошло до одустајања 4 привредна субјекта и то код:

- Агенције за регионални развој Расинског округа д.о.о. Крушевац, привредни субјект „Пр обрада и пластифицирање метала Симоновић пласт из Бошњака“,
- Регионалне агенције за просторни и економски развој Рапског и Моравичког округа, привредни субјект „Есо Green House доо“,
- Регионалне развојне агенције Браничево-Полунавље, привредни субјект „Алимп Инвест доо“,
- Регионалне агенције за економски развој Шумадије и Поморавља, привредни субјект „Euro line доо, Крагујевац“.

Комисија – Одбор за евалуацију, у складу са налазима провере, констатује да је од укупно 120 одобрених корисника, менторинг услуга успешно спроведена код 114 ММСП и задруга.

Реализација менторинга у оквиру Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2020. години, Министарства привреде:

Број пријављених корисника	Број одобрених корисника	Број одобрених корисника за финансирање	Укупан број сати	Цена бруто сата	Укупно одобрени буџет
136	120	114	2830	2000,00	5.660.000,00

Саставни део овог Извештаја је и приказ података о учешћу жена (већински удео у власништву једне или више жена) предузетница у Програму:

- од 120 корисника у 34 привредна субјекта је жена већински власник и у једном привредном субјекту поседује 50% власништва.

ШВАЈЦАРСКИ ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА- SIPPO

Швајцарски програм за промоцију извоза - SIPPO подржан је од стране Швајцарског секретаријата за екопомске односе (SECO).

Програм спроводи Swisscontact-Швајцарска фондација за међународну сарадњу и развој и усмерен је на сарадњу са пословним организацијама које пружају извозне услуге, као што су организације за промоцију извоза, кластери и секторска удружења, притом подржавајући проширење и квалитет услуга везаних за извозне активности њихових чланова и клијената.

Услед ситуације проузроковане COVID 19, трајање МОУ и активности се пролонгирају до краја јула 2021. године.

Током 2020. године, одржане су 2 сајамске манифестације (Pure London и Pitti Uomo Фиренца) услед ситуације проузроковане COVID 19, те је већина манифестација одложена за 2021. годину.

Активности и резултати током 2020. године:

Агенција је током првог квартала 2020. године припремила Упутство за реализацију Програма са пратећом документацијом. Због ситуације изазване услед COVID 19 Обавештење о реализацији Програма прослеђено је SIPPO корисницима 01.06.2020. године

На основу Одлуке о додели средстава и броју сати менторинга за сваког корисника Агенција је потписала уговоре о реализацији менторинг услуге са припадајућим АРРАма. Свака АРРА потписала је посебан уговор о реализацији менторинг услуге са сваким корисником.

Пре почетка реализације менторинг услуге ментори су достављали Сектору за међународну сарадњу акционе планове за менторинг за сваког корисника на сагласност- сукцесивно. По добијању одобрења на акционе планове ментори су пружали 50 сати менторинг услуге сваком Кориснику.

Укупан број корисника бесповратних средстава и износ одобрених средстава у оквиру Програма током 2020. године:

Број корисника	Тражена средства	Одобрено
6	1.677.781,26	1.509.900,00

Табела – Преглед додељених средстава по кориснику

Р. бр	Назив корисника	Место	Број бодова	Тражена средства	Одобрена средства
1	Амибо плус доо	Сајамски наступ "Pure London"	35	946.171,00	800.000,00
2	Jasimpex доо Суботица	Сајамски наступ "Pure London"	40	230.418,00	212.200,00
3	Богутово доо Ариље	Сајамски наступ "Pure London"	36	214.106,53	212.200,00

4	Milos bespoke доо Београд	Сајамски наступ "Pure London"	40	205.865,37	205.000,00
5	Ivateх доо Ивањица	студијска посета - „Pitti Uomo“ у Фиренци	45	61.514,00	61.000,00
6	Tiffany production доо, Чачак	студијска посета - „Pitti Uomo“ у Фиренци	35	19.706,36	19.500,00

Табела - Реализација менторинга у оквиру Програма подршке за ММСПП – кориснике селектоване у оквиру Швајцарског програма подршке за промоцију извоза – SIPPO у 2020. години:

Број корисника услуге	Укупан број сати	Цена бруто сата	Одобрени буџет за менторинг
5	250	2.000,00	500.000,00

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ КОМПАНИЈАМА ДОБАВЉАЧИМА „dm drogerie markt“ У ОКВИРУ ПРОЈЕКТА „DM ИНКУБАТОР“

„DM inkubator“ је иницијатива покренута 2018. године, са циљем да се у DM понуду уврсти минимум 20 српских производа, који до тренутка објављивања конкурса у оквиру иницијативе нису били уврштени у понуду нити једног трговинског и HORECA објекта који послује у Србији.

Пројекат „DM inkubator“ организован је у партнерству компаније DM Drogerie-Markt са Развојном агенцијом Србије, USAID Пројектом за конкурентну привреду, Националним удружењем за развој органске производње Serbia Organica и Факултетом примењених уметности.

У фокусу инкубатора су домаћи произвођачи у области хране, додатака прехрани и козметике и производа за негу и лепоту.

Током 2020. године РАС тим је са dm drogerie markt тимом обавио више консултација са корисницима по питању њихових очекивања и потреба и дизајнирао посебан програм подршке намењен даљем развоју производа и пословања и учвршћивање сопствене позиције на тржишту корисника, који су селектовани од стране „dm инкубатора“, а чији се производи налазе на полицама dm drogerie markt.

Активности

Током 2020. године реализоване су следеће активности и резултати:

- Консултације запослених у Агенцији и тима dm drogerie markt о концепту и динамици предстојећих активности – реализоване су у периоду фебруар-април 2020. године;
- Консултације са корисницима по питању њихових очекивања и потреба – реализоване су у периоду мај - јун 2020. године;
- Креирање Програма, пратећих образаца – текст програма и комплетна пратећа документација припремана је у периоду април – јул 2020. године;

- Објава Обавештења за потенцијалне кориснике Програма – новембар 2020. године;
- Комуникација са потенцијалним корисницима Програма – током новембра и децембра 2020. одржано је шест радионица са потенцијалним корисницима са циљем упознавања са условима Програма и пратећом документацијом.

**АКТИВНОСТ ПРАЋЕЊА КОРИСНИКА ПРОЈЕКТА ПОДРШКЕ РАЗВОЈУ
ПРИВАТНОГ СЕКТОРА У 3 ГРАДА (ВРАЊЕ, ЛЕСКОВАЦ И НОВИ ПАЗАР) И 9
ОПШТИНА (ПРЕШЕВО, БУЈАНОВАЦ, МЕДВЕЂА, РАШКА, СЈЕНИЦА, ТУТИН,
ПРИБОЈ, ПРИЈЕНОЉЕ И НОВА ВАРОШ) ЈУЖНЕ И ЈУГОЗАПАДНЕ СРБИЈЕ – PSD
(Private Sector Development) пројекат**

Активност подразумева праћење (“follow up” активности) корисника PSD пројекта: ММСПП, удружења и кластера и добитника грантова кроз теренске посете, интервјуе и анализу ефеката пружене подршке на остварење циља пројекта - јачање ММСПП у одабраним регионима путем ширег повезивања.

Циљ активности:

Праћење корисника а у циљу анализе ефеката подршке пружене кроз PSD пројекат.

Период реализације: октобар 2020. – јун 2021. године

Пројекат је пружао подршку унапређењу развоја микро, малих и средњих предузећа и предузетништва са циљем повећања продаје, унапређења извоза и креирања нових радних места. Од покретања Пројекта 2016. године, остварени су следећи резултати: Подржано укупно 184 ММСПП и 8 кластера кроз различите врсте пројектне подршке; Више од 380 корисника из категорије - жене и млади - похађало тренинг за почетнике у пословању од којих је 71 започео сопствени посао; Техничка подршка у вредности \$168.692 пружена за 102 корисника из категорије ММСПП, при чему је 82 ММСПП увело нове међународне стандарде, а 36 нове технологије и/или управљачке праксе; 80 ММСПП искористило могућност да излаже на 16 међународних сајмова у иностранству; Грантови за набавку опреме у вредности од укупно \$29.284,62 за 6 корисника из категорије кластери, као и техничка подршка у вредности од \$21.641 за исту категорију корисника; Бесповратна средства за куповину опреме у вредности од \$ 761.000 обезбеђена за 71 корисника из категорије почетника у пословању – жене и млади; Отворено 500 нових радних места, и више од 1.600 сезонских радних места; Уведено 8 нових пословних услуга за ММСПП кориснике у циљу повећања учешћа на међународним сајмовима и привлачења нових клијената и улагања; Одржано више од 380 обука за различите категорије корисника; Пружено више од 1.300 сати консалтинга; Пружено више од 13.000 сати менторинга; Организована 3 Б2Б сусрета (Лесковац 2016. године, Нови Пазар и Златар 2017. године) са укупно више од 600 компанија учесника.

Активности

- Припрема спецификације тј описа посла ToR, за реализацију активности – новембар 2020. године.
- Потписивање уговора са реализатором – децембар 2020. године.

Припрема извештаја о билатералној економској сарадњи, информација и докумената из делокруга међународне сарадње

Сектор за међународну сарадњу је током 2020. год. активно радио на припреми следећих типова извештаја:

- У периоду јануар - децембар 2020. године припремљено је 102 прегледа билатералне сарадње на упите Министарства привреде, 10 за потребе Министарства спољних послова – класификованих као поверљива пошта и 12 као одговор на редовне упите као и 6 за потребе Министарства трговине, туризма и телекомуникација
- Током 2020. године континуирано су достављана мишљења од стране Агенције на предлоге текстова платформи, закључака и протокола за заседање мешовитих комисија а за потребе Министарства спољних послова, Министарства привреде и Министарства трговине, туризма и телекомуникација.

Спровођење система менаџмента, а према захтевима стандарда ISO 9001:2015.

Интерна провера је спроведена у октобру 2020. године, према плану, уз ограничења изазвана ситуацијом са проглашавањем болести COVID 19 изазваном вирусом SARS-COV-2. Менаџмент је у складу са захтевима стандарда, извршио крајем октобра преиспитивање система квалитета.

Екстерна провера система извршена је у децембру 2020. године, а након свих провера Агенција је обновила сертификат.

Остале активности Сектора за међународну сарадњу у 2020. години

- Сарадња са: USAID Мисијом у Србији; GIZ PSD „Private Sector Development Project“ пројектом; USAID „Competitive Economy Project“ и CARDNO; EUBID „IPA project for support of business incubators in Serbia“ пројектом; EUPRO „EU support to development of municipalities“; и другим представницима донаторске заједнице;
- Уношење података у АПР Регистар мера и подстицаја;

IV Сектор за регионални развој и регионалну сарадњу

Програм пренет из 2017. године

1. Програм подршке пројектима прекограничне сарадње (СВС) кроз финансирање учешћа апликаната/партнера

Агенција је спровела Програм подршке пројектима прекограничне сарадње у циљу подршке институцијама за спровођење одобрених пројеката. Подршка кроз Програм подршке пројектима прекограничне сарадње састојала се у суфинансирању учешћа (контрибуције) пројектних партнера из Србије. У питању је шест програма прекограничне сарадње из финансијског периода (перспективе) 2014. - 2020. године, и то: Мађарска-Србија; Румунија-Србија; Бугарска-Србија; Хрватска-Србија; Србија-Босна и Херцеговина; Србија-Црна Гора. Агенција је спровела Јавни позив за овај програм, извршила прикупљање конкурсне документације, оцењивање и Комисија је, у складу са утврђеним критеријумима, донела одлуке о додели средстава. Суфинансирање контрибуције одобрава се у складу са одобреним пројектима. У 2017. години склопљени су уговори са корисницима средстава који су закључили уговор са уговорачким телом и доставили га Агенцији уз пратећу документацију и у складу са уговореним обавезама средства су исплаћена корисницима. У 2018. години настављена је реализација Програма, потписивање уговора и пренос средстава преосталим корисницима који су закључили уговор са уговорачким телом, као и контрола Извештаја које су корисници у обавези да сачине и доставе Агенцији. Завршни извештај о реализацији пројекта или дела пројекта, односно о утрошку одобрених бесповратних средстава доставља се Агенцији у року од 15 дана од дана окончања пројектних активности, а након добијања одобрења на завршни извештај од стране Уговорачког тела. У 2020. години настављено је са праћењем реализације пројеката, као и контролом Извештаја које су корисници у обавези да сачине и доставе Агенцији. Од укупно 12 корисника, 11 је доставило Завршни извештај о реализацији пројекта.

Програм пренет из 2018. године

1. Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу у 2018. години

Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу (у даљем тексту: Програм) има за циљ јачање међуинституционалне сарадње и капацитета акредитованих регионалних развојних агенција (АРРА), јединица локалне самоуправе (ЈЛС), односно канцеларија за локални економски развој (КЛЕР). Кроз Програм се идентификују сви релевантни субјекти регионалног развоја, као и потребе за унапређењем капацитета, а све у циљу заједничке реализације пројеката од значаја за регионални развој.

Укупан расположиви буџет у 2018. години био је 10.000.000,00 динара.

Примљено је укупно осам пријава, подносиоци свих пријава су АРРА. За наведених осам пројеката додељено је укупно 10.000.000,00 динара, односно утрошен је цео расположиви буџет, а последњи пријављени пројекат је морао да претрпи модификацију и знатно смањење буџета пошто није било довољно расположивих средстава. Средства се преносе у два дела, први део авансно (50%), а други део по реализацији свих активности и достављању завршног извештаја. Након потписивања уговора уплаћен је само први део средстава, односно половина расположивог буџета, а у 2019. години четири корисника су доставила Завршне извештаје о реализацији пројеката и њима је извршена коначна исплата, односно рефундација преосталог одобреног износа, у складу са достављеном документацијом о утрошеним средствима по целом пројекту. Преостала четири корисника су била у обавези да доставе Завршне извештаје најкасније до краја марта 2020. године и њима је након контроле извештаја и утрошених

средстава у оквиру пројекта, извршена коначна исплата, односно рефундација преосталог одобреног износа, у складу са достављеном документацијом о утрошеним средствима по целом пројекту. На основу достављене документације укупно је исплаћено 9.648.659,43 РСД у оквиру Програма.

Програми пренети из 2019. године

1. Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу у 2019. години

Агенција је креирала Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу, кроз који се идентификују сви релевантни субјекти регионалног развоја, као и потребе за унапређењем капацитета, а све у циљу заједничке реализације пројеката од АРРА и јединица локалне самоуправе (ЈЛС).

За реализацију овог програма Агенција је у свом програмском буџету за 2019. годину определила 20.000.000,00 РСД. Подршка се реализује као суфинансирање дела оправданих трошкова пројеката које ће у партнерству реализовати АРРА и ЈЛС, а који су усмерени на:

- промоцију значаја регионалног развоја и субјеката регионалног развоја, као и важности придруживања ЕУ, познавање расположивих фондова и приоритетних пројеката за финансирање;
- умрежавање партнера на билатералном, мултилатералном, регионалном и локалном нивоу кроз унапређивање и јачање међуинституционалне сарадње;
- унапређење капацитета субјеката регионалног развоја у областима: управљање развојним пројектима, привлачење директних инвестиција и промоција извоза; приступ и повлачење средстава из различитих извора финансирања (ЕУ и други фондови);
- подршку за подстицање равномернијег регионалног развоја кроз реализацију међуинституционалних активности и креирање механизма подршке ММСП и предузетницима (кроз прикупљање података о потребама привреде, обраду и анализу података), односно стимулисање пословног удруживања у кластере и индустријске кластере у приоритетним секторима: индустрија машина и опреме, прехранбена индустрија, дрвна и индустрија намештаја и индустрија гуме и пластике.

До краја 2019. године примљено је укупно девет пријава, две пријаве ЈЛС и седам пријава АРРА. Потенцијални корисници презентовали су пројекте на две седнице Комисије и након тога припремљени су извештаји и одлуке о додељеним средствима, једна пријава је одбијена, а осам је одобрено. За наведених осам пројеката додељено је укупно 11.921.258,00 РСД, односно у расположивом буџету преостало је 8.078.742,00 РСД, тако да је Јавни позив остао отворен до утрошка средстава, односно до краја 2020. године.

У 2020. години примљено је још пет пријава, две пријаве ЈЛС и три пријаве АРРА. Због примене мере у циљу спречавања појаве, ширења и сузбијања заразне болести COVID – 19, седница Комисије на којој су корисници презентовали пројекте, заказана је и одржана on line. За нових пет корисника у 2020. години одобрена су средства у укупном износу од 7.507.400,00 РСД.

Укупно је уговорено 19.428.658,00 РСД, до сада авансно исплаћено ~~8.460.629,00~~ до краја године је авансно исплаћено 6.960.629,00 РСД. Преостала уговорена средства исплаћују се након реализације Програма, односно након контроле извештаја и утрошених средстава у оквиру истог.

**ОДОБРЕНА СРЕДСТВА У ОКВИРУ ПРОГРАМА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ САРАДЊЕ И ПОДИЗАЊЕ
КАПАЦИТЕТА НА РЕГИОНАЛНОМ И ЛОКАЛНОМ НИВОУ**

ПОДНОСИЛАЦ ПРОЈЕКТА	НАЗИВ ПРОЈЕКТА	ЈЛС ПАРТНЕРИ НА ПРОЈЕКТУ	ОДОБРЕНА СРЕДСТВА
Општина Бач	Унапређење апсорпционих капацитета општине Бач за коришћење ЕУ фондова	-	1.399.500,00
Регионална агенција за развој источне Србије РАРИС - Зајечар	Јачање капацитета за развој предузетничке инфраструктуре	Бор, Мајданпек, Неготин, Бољевац, Књажевац, Сокобања, Зајечар	1.994.000,00
Регионална развојна агенција Панонрег - Суботица	Поспешивање економског развоја кроз подизање капацитета и умрежавање актера у 8 ЈЛС на северу Војводине	Бачка Топола, Кањижа, Мали Иђош, Нови Кнежевац, Суботица, Сента, Чока	960.000,00
Регионална развојна агенција Бачка - Нови Сад	Међуинституционална сарадња као кључ развоја руралних средина у региону Бачка - фаза 2	Бач, Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беоцин, Бечеј, Врбас, Апатин, Жабал, Кула, Оджаци, Нови Сад, Сомбор, Србобран, Сремски Карловци, Темерин, Тител	727.844,00
Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа - Лесковац	Паметна специјализација - полуга регионалног развоја	Бојник, Власотинце, Владичин Хан, Лебане, Лесковац, Медвеђа, Прешево, Сурдулица, Трговиште	1.983.376,00
Агенција за регионални развој Расинског округа - Крушевац	Трансфер знања и искуства за бољи приступ развојним фондовима Европске уније	Александровац, Варварин, Крушевац, Трстеник, Тићевац	862.000,00
Регионална развојна агенција Југ - Ниш	ИНО-РЕГ: Иновациони екосистем као покретач регионалне конкурентности Нишавског округа	Алексинач, Гаджин Хан, Дољевац, Меровина, Ражањ, Сврљиг, Ниш	1.994.538,00
Регионална развојна агенција Срем - Рума	Израда пројектне документације спољног уређења, са инфраструктуром Регионалног центра за одрживи развој Срема, са Логистичким центром за коришћење отпадне биомасе у јавном сектору	Сремска Митровица	2.000.000,00
Регионална развојна агенција Пчињског округа	Одрживи развој општине Трговиште - будућност какву желимо	Врање	830.400,00
Регионална развојна агенција "Златибор" д.о.о. Ужице	Инфраструктура као предуслов равномерног регионалног развоја - Израда пројектно техничке документације за другу фазу система водоснабдевања Сушица	Ужице	2.000.000,00
Општина Књажевац	Подршка привлачењу директних инвестиција у источну Србију	Књажевац	1.677.000,00

Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	Унапређење инвестиционог амбијента у граду Крагујевцу	Крагујевац - град	2.000.000,00
Општина Пећинци	Унапређење регионалне туристичке понуде Срема израдом пројектне документације туристичког инфо пункта у Огару са пројектом туристичке саобраћајне сигнализације општине Пећинци	Пећинци	1.000.000,00
УКУПНО:			19.428.658,00

2. Програм финансијске подршке корисницима пројеката ИПА програма територијалне сарадње

Агенција је креирала Програм финансијске подршке корисницима пројеката ИПА програма територијалне сарадње путем кога пружа финансијску подршку свим легитимним корисницима пројеката који се финансирају из ИПА програма територијалне сарадње, односно из програма прекограничне и транснационалне сарадње.

Општи циљ Програма је јачање регионалне конкурентности и сарадње кроз реализацију партнерских пројеката, као и унапређење и одрживост институционалних капацитета у креирању и реализацији пројеката.

Укупан буџет Програма износио је 40.000.000,00 РСД. Расположива средства су се одобравала по пројекту као суфинансирање или предфинансирање 15% обавезног финансијског учешћа корисника у пројектима, тако што Агенција финансира 10%, а корисник 5% пројекта, односно Агенција 12%, а корисник 3% за кориснике са седиштем у III и IV групи развијености.

Максималан износ бесповратних средстава које се додељују по овом програму је 2.000.000,00 РСД, средства су додељивана уколико постоји уговор са уговарачким/регулаторним телом ИПА програма за одобрене пројекте.

До краја 2019. године примљено је 35 пријава, од којих је 30 одобрено за суфинансирање. Укупно је тражено 45.424.813,88 РСД, а одобрено 39.898.678,66 РСД. У 2019. години исплаћен је износ од 27.267.753,21 РСД, а у 2020. годину су пренета средства у износу од 12.732.246,79 РСД до коначне реализације Програма. Након исплате одобрених средстава свим корисницима, у оквиру овог програма преостало је 101.321,34 РСД.

У 2020. години настављено је са праћењем реализације пројеката, као и контролом Извештаја које су корисници у обавези да доставе Агенцији у складу са Уговором о коришћењу бесповратних средстава, по коме је корисник у обавези да сачини и достави Завршни извештај о реализацији пројекта, односно о утрошку одобрених бесповратних средстава, у року од 15 дана од дана окончања пројектних активности. Такође, корисник је у обавези да у року од 15 дана од добијања одобрења на завршни извештај и финансијски извештај од стране Уговарачког тела, иста достави Агенцији. Током 2020. године достављена су 3 завршна извештаја, за која је преостало да буду одобрена и од стране Уговарачког тела.

Програм Министарства привреде пренет из 2019. године

1. Програм стандардизованог сета услуга за акредитоване регионалне развојне агенције у 2019. години

Програм стандардизованог сета услуга које спроводе акредитоване регионалне развојне агенције у 2019. години (у даљем тексту: Програм), спроводи Министарство привреде у сарадњи са Агенцијом и мрежом АРРА. Стандардизовани сет услуга се реализује преко АРРА и обухвата учешће у припреми и реализацији међународних, регионалних и локалних развојних пројеката у 2019. години.

Корисници услуга које пружају АРРА могу бити јединице локалне самоуправе, као и установе и организације чији су оснивачи јединице локалне самоуправе, а корисници средстава су АРРА. Циљ Програма је подизање капацитета АРРА за пружање услуга у припреми и реализацији међународних, регионалних и локалних развојних пројеката са којима јединице локалне самоуправе учествују на јавним конкурсима које је расписало Министарство привреде, као и друге републичке, покрајинске и међународне институције. За реализацију Програма стандардизованог сета услуга за акредитоване регионалне развојне агенције у 2019. години обезбеђена су средства у износу од 20.000.000,00 РСД. Програм се реализује по кварталима и до краја 2019. године припремљен је извештај и Министарству прослеђене пријаве за прва три квартала 2019. године. У складу са Одлуком о одобравању средстава АРРА за спроведен стандардизован сет услуга у прва три квартала, за 13 АРРА исплаћен је износ од 2.955.000,00 РСД.

Извештај за четврти квартал 2019. године, као и завршни извештај о реализацији Програма, достављени су у 2020. години, у складу са Програмом. На основу Одлуке о одобравању средстава за четврти квартал исплаћено је укупно 1.400.000,00 РСД за 10 АРРА.

Програми који су реализују у 2020. години

1. Програм стандардизације услуга акредитованих регионалних агенција потенцијалним инвеститорима

Агенција је креирала Програм стандардизације услуга акредитованих регионалних развојних агенција потенцијалним инвеститорима како би унапредила капацитете регионалних развојних агенција и оспособила их да учествују у реализацији једног дела услуга које се пружају потенцијалним инвеститорима на локалном и регионалном нивоу. Програм обухвата едукацију запослених у АРРА и финансијску подршку за пружање услуга потенцијалним инвеститорима, као и пружање помоћи ЈЛС у идентификацији, припреми и презентацији инвестиционих локација и пројеката. Агенција се креирањем Програма определила да посредује у стварању услова за успостављање односа између АРРА и потенцијалних инвеститора, а све у циљу бољег позиционирања АРРА, у контексту њихове улоге значајних чинилаца економског развоја на локалном и регионалном нивоу и остваривања боље интеграције страних улагача у локални економски систем.

Програм обухвата анализу постојећих услуга, као и потреба АРРА, припрему стандардизованог сета услуга које ће пружати, едукацију запослених у АРРА, финансијску подршку за пружање услуга потенцијалним инвеститорима и ЈЛС, као и подршку у повезивању са потенцијалним инвеститорима.

С обзиром на околности и мере које су се од марта 2020. године споводиле у циљу спречавања појаве, ширења и сузбијања заразне болести COVID – 19; било је ограничења у реализацији предвиђених активности, односно реализација програма је започела тек у последњем кварталу 2020. године. Припремљено је и објављено Упутство за реализацију Програма, дефинисан је стандардизованог сет услуга које ће АРРА пружати и почело се са припремама за спровођење едукације запослених у АРРА и осталих планираних активности чија је реализација пренета у 2021. годину.

Програми и мере Министарства привреде

2. Програм подршке акредитованим регионалним развојним агенцијама (АРРА) у 2020. години

Програм, у складу са Уредбом о утврђивању програма подршке акредитованим регионалним развојним агенцијама у 2020. години (у даљем тексту: Програм), спроводи Министарство привреде у сарадњи са Агенцијом и АРРА. Програм се реализује преко АРРА и обухвата пружање услуга у припреми и реализацији међународних, регионалних и локалних развојних пројеката у 2020. години.

Корисници средстава су АРРА, а корисници услуга које пружају АРРА могу бити јединице локалне самоуправе, као и установе и организације чији су оснивачи јединице локалне самоуправе. Циљ Програма је подизање капацитета АРРА за пружање услуга у припреми међународних, регионалних и локалних развојних пројеката са којима јединице локалне самоуправе учествују на јавним конкурсима које је расписало Министарство привреде, као и друге републичке, покрајинске и међународне институције, у току 2020. године реализоване су следеће од планираних активности:

- потписивање уговора између Министарства привреде и Агенције;
- потписивање уговора између Агенције и свих АРРА;
- квартално извештавање о реализованим услугама за прва три квартала 2020. године;
- праћење реализације програма од стране Агенције и извештавање Министарства привреде у складу са роковима задатим Програмом.

До краја 2020. године припремљени су квартални извештаји и Министарству привреде прослеђене пријаве за прва три квартала 2020. године. У складу са одлукама о одобравању средстава АРРА за спроведен стандардизован сет услуга за 12 АРРА исплаћен је износ од 1.870.000,00 РСД за I квартал, односно 485.000,00 РСД за II квартал за 7 АРРА; укупно 2.355.000,00 РСД. Одлука за III квартал донета је тек крајем 2020. године, тако да се исплате реализују у 2021. години.

Извештај за четврти квартал 2020. године, као и завршни извештај о реализацији Програма, достављају се у 2021. години, у складу са Програмом.

3. Мера суфинансирања годишње чланарине јединица локалне самоуправе (ЈЛС) за рад и пословање АРРА

Уредбом о утврђивању Програма подстицања регионалног и локалног развоја у 2020. години („Службени гласник РС“, бр. 5/2020) и Уговором о реализацији Мере суфинансирања годишње чланарине јединица локалне самоуправе за рад и пословање акредитованих регионалних развојних агенција у 2020. години, уређени су циљеви, корисници средстава, финансијски оквир, неопходна документација и начин реализације Мере, која је поверена Агенцији.

Основни циљ Програма је подршка регионалном и локалном развоју кроз повезивање субјеката регионалног развоја на националном, регионалном и локалном нивоу.

Корисници Мере су ЈЛС које су разврстане у трећу и четврту групу развијености, односно у девастирана подручја према јединственој листи развијености, и то на следећи начин:

- Износ од 25% годишње чланарине се суфинансира ЈЛС које су разврстане у трећу групу по степену развијености
- Износ од 50% годишње чланарине се суфинансира ЈЛС које су разврстане у четврту групу по степену развијености
- Износ од 75% годишње чланарине се суфинансира ЈЛС које су разврстане у девастирана подручја.

До рока предвиђеног Уредбом, односно до 20 октобра 2020. године, за наведену меру поднето је укупно 58 захтева ЈЛС. Након истека рока, достављен је један захтев. Од укупно примљених захтева, у складу са важећом уредбом о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе, од укупно примљених захтева ЈЛС, 32 припада трећој групи нивоа развијености, која има право на суфинансирање у износу од 25% годишње чланарине. На јединице локалне самоуправе из четврте групе нивоа развијености односи се 14 захтева, са правом на суфинансирање 50% годишње чланарине. На девастиране јединице локалне самоуправе односи се 12 захтева, којима припада право на суфинансирање 75% износа годишње чланарине.

На основу прегледа целокупне документације утврђено је да свих 58 ЈЛС испуњавају услове за суфинансирање чланарине и сви примљени захтеви су, са пратећом документацијом и извештајем о примљеним захтевима, предати Министарству привреде на одлучивање и исплату тражених средстава.

Поверени послови

Акредитација регионалних развојних агенција

Акредитацијом се регионалним развојним агенцијама поверавају одређени државни послови, односно спровођење развојних пројеката и активности које се финансирају из буџета Републике и других извора у складу са Законом о регионалном развоју. Поступак акредитације започео је 2012. године, а у Србији тренутно постоји 17 АРРА.

Током 2020. године није било захтева за акредитацију нити за обнову акредитације, али је вршена припрема и консултације са пет АРРА које тај поступак очекује у 2021. години: Регионалном агенцијом за развој и европске интеграције „Београд“ из Београда, Регионалном развојном агенцијом Подриња, Подгорине и Рађевине из Лознице, Регионалном развојном агенцијом „Браничево-Подунавље“ из Пожаревца, Регионалном развојном агенцијом „Панонрег“ из Суботице и Регионалном развојном агенцијом Пчињског округа д.о.о. Врање.

Вредновање рада АРРА

У складу са Правилником о ближим условима и критеријумима за вредновање рада Регионалних развојних агенција (“Сл. гласник РС”, бр. 6/2011), Агенција је у обавези да једанпут годишње изврши вредновање рада АРРА за послове за које су акредитоване, за

претходну годину. Комисија за вредновање врши теренски обилазак сваке АРРА, проверава податке наведене у извештају о раду и евалуационом обрасцу, бодује активности у складу са прописаним критеријумима и индикаторима и припрема Извештај о извршеном вредновању са предлогом оцене. Коначну оцену рада доноси директор Агенције.

У 2020. години, након извршеног теренског обиласка сваке од АРРА и комплетирања неопходне документације, извршено је вредновање рада за 2019. годину за 16 АРРА:

Назив АРРА	Број поена	Оцена за 2019. год
Регионална агенција за развој и евроинтеграције Београд	67,9	одличан
Регионална развојна агенција Бачка	57,6	одличан
Регионална развојна агенција Срем	57,5	одличан
Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине	44,3	врло добар
Регионална развојна агенција Златибор	63,7	одличан
Агенција за регионални развој Расинског округа	42,9	врло добар
Регионална развојна агенција Браничево – Подунавље	46,3	врло добар
Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	75,5	одличан
Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа	69,7	одличан
Регионална развојна агенција Југ	52,9	одличан
Регионална агенција за развој источне Србије РАРИС	62,4	одличан
Регионални центар за друштвено економски развој Банат	79,6	одличан
Регионална развојна агенција Панонрег	41,3	врло добар
Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа	66,5	одличан
Регионална развојна агенција Санака	46,5	врло добар
Регионална развојна агенција Јужни Банат	46,4	врло добар

Регионална развојна агенција Пчињског округа, није вреднована с обзиром на чињеницу да је акредитована средином 2019. године и не би могла бити адекватно оцењена, јер се вредновање рада АРРА спроводи на нивоу целе године.

Остале активности

- Учесће у раду Одбора за праћење ИПАРД II Програма – присуство на VII седници одржаној 30. октобра 2020. године;
- Учесће у раду четири Заједничке радне групе за програмирање на територији обухваћеној ИНТЕРРЕГ програмом – Бугарска, Румунија, Мађарска и Хрватска:
Заједничка радна група Бугарска – Србија:
  - присуство на припремном састанку у организацији Министарства за европске интеграције 16.12.2020;
  - присуство на 2. састанку Заједничке радне групе за програмирање одржаном 18.12.2020. године.**Заједничка радна група Румунија – Србија:**
  - присуство на припремном састанку у организацији Министарства за европске интеграције 01.09.2020;
  - присуство на 3. састанку Заједничке радне групе за програмирање (ЗРГ) одржаном 03.09.2020. године.
  - оцена концепата пројеката који су представљени на састанку ЗРГ.**Заједничка радна група Мађарска – Србија:**
  - присуство на припремном састанку у организацији Министарства за европске интеграције 16.09.2020;
  - присуство на 2. састанку Заједничке радне групе за програмирање одржаном 17.09.2020. године;
  - присуство на Седмој Националној конференцији о прекограничној сарадњи, коју Министарство за европске интеграције Републике Србије традиционално организује сваке две године - одржана 11. децембра 2020. године;
  - ажурирање података у оквиру јединственог јавног регистра административних поступака, који је успоставио републички секретаријат за јавне политике, који представља електронску базу са подацима о свим поступцима које привредни субјекти покрећу пред органима јавне управе и у оквиру кога се налазе поступци за акредитацију, обнову акредитације и вредновање рада АРРА;
  - унос података у Регистар мера и подстицаја од значаја за регионални развој;
  - припрема информација о АРРА за Министарство привреде: подаци о оснивачима, уплаћеним чланаринама и реализацији пројеката;
  - координирање рада мреже АРРА и пружање информација које су од значаја за унапређење пословања АРРА;
  - остали административни послови.

V Сектор за планирање и анализу

Сектор за планирање и анализу има улогу да блиско сарађује са другим секторима Агенције са задатком да пружа подршку у унапређењу резултата рада. Сектор је посебно фокусиран на активности контактирања потенцијалних и већ постојећих улагача, реализације програма подршке развоју локалних добављача, промоције Агенције и српске привреде у земљи и иностранству, развоја методологија за мерење и упоређивање индикатора, пружање помоћи људским ресурсима у развоју и мерењу кључних индикатора запослених.

Одељење за aftercare

Aftercare

У циљу даљег развоја инвестиционих пројеката, привлачења нових улагања, решавања текућих проблема, као и унапређења општег амбијента за улагање и пословање у Републици Србији, Агенција почев од 2017. године спроводи „Aftercare“ програм у сарадњи са страним улагачима (у даљем тексту: МНК) који послују у Србији. Циљ овог програма је да се у директном дијалогу са представницима МНК-а установи тренутно задовољство са условима пословања на територији Републике Србије, сагледају проблеми административне и правне природе који евентуално спутавају пословање МНК-а у Републици Србији (Grievences), идентификују и прикупе информације од значаја за кренрање и спровођење будућих програма Агенције, а све како би се заједничким напорима тежило ка унапређењу пословног амбијента у Републици Србији који би стимулисао и створио боље услове за прилив нових улагања.

Реализација „Aftercare“ програма подразумева спровођење структурираних интервјуа са представницима МНК-а (у даљем тексту: састанци/посете) који имају за циљ да прикупе унапред дефинисане податке у вези са пословањем МНК-а.

Током 2020. године пандемија COVID-19 је изненађујућом брзином донела економски шок широких размера и наметнула много изазова за домаће и страно пословно окружење. Из тог разлога Одељење за aftercare је прилагодило део својих активности ка сагледавању утицаја пандемије COVID-19 на пословање МНК-а и последица које је пандемија изазвала, а у циљу правовремене идентификације тржишних аномалија и пружању даље подршке решавању истих. За ту намену, Одељење за Aftercare је у сарадњи са Одељењем за извештавање и аналитику спровело анализу утицаја COVID-19 на пословање МНК, урађеној по анкетној методи.

Током 2020. године, одржани су састанци/посете са представницима из следећих МНК-а: Integrated Micro-Electronics, Becchis Osiride, Streit Nova, Johnson Electric, Mei Ta Europe, Robert Bosch, ContiTech, Teklas Automotive, Boysen, Mecafor и Norma Grupa Jugoistočna Evropa.

Са њима су обављени разговори на тему досадашњег пословања у Србији, проблема са којима се суочавају, утицаја пандемије COVID-19 на пословање и планова будућих активности. У директном контакту презентован им је Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК за који су они заинтересовани.

Ради спровођења Програма подршке за улазак у ланце добављача МНК, Агенција је 2019. године формирала Саветодавни одбор, чији чланови су: Yazaki, Siemens, Robert Bosch, Johnson Electric, Vorwerk, Zumtobel, ZF, Аметек, Grundfos и Gorenje. Одељење за Aftercare са овим МНК одржава континуитет сарадње и консултације се обављају минимум једном месечно.

Одељење за Aftercare је узело активно учешће у прикупљању података за потребе рада Савета Владе Републике Србије за праћење БДП-а. За ту намену се на месечном нивоу прикупљају

подаци о стању производње код одабраних МНК-а. Поред тога, за потребе рада овог савета у сарадњи са Одељењем за извештавање и аналитику се поред осталог прикупљају подаци који се односе на уплате по основу измирења пореских обавеза правних лица, као и подаци о извозу и увозу од стране надлежних институција.

Заједно са Одељењем за подршку МСП, Одељење за Aftercare је узело учешће у креирању и спровођењу Програма подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК и активно учествовало у дијагностици 13 корисника овог програма у периоду јул – септембар 2020. године.

Outreach мисија

Outreach мисија је организована заједничка активност Одељења за реализацију стратешких улагања, Сектора за подршку МСП и Одељења за Aftercare, уз подршку Светске банке. Циљ ове мисије у 2020. години је био да се компанијама представе нови програми ради ублажавања последица у привреди изазваних пандемијом вируса COVID-19.

Почетком септембра 2020. године контактирано је 98 компанија из Савезне републике Немачке ради верификације контакта. Током септембра 2020. године рађена су додатна истраживања о присуству немачких компанија у Кини. Средином октобра 2020. године контактирано је још 86 немачких компанија ради верификације контаката. У новембру 2020. године рађено је додатно филтрирање компанија према UNCTAD класификацији где се гледало који је ниво технолошке комплексности компаније, а у обзир се узимао само средњи и висок ниво технолошке комплексности (LDC 06-LDC 10).

Одељење за маркетинг

У оквиру Одељења за маркетинг, у 2020. години обављале су се следеће активности:

- Предлагање, координација и спровођење активности везано за промоцију привредних потенцијала Републике Србије и унапређење угледа земље у међународној пословној заједници;
- Предлагање, координирање и спровођење активности у вези са промоцијом активности Агенције и њених програма, као и повећање видљивости Агенције кроз контакт са представницима медија у земљи и иностранству;
- Рад на унапређењу и ажурирању интернет странице Агенције;
- Организација online једне међународне конференције и 24 међународних пословних сусрета;
- Организација наступа домаћих привредника на шест међународних сајмова у оквиру Националног штанда Србије;
- Унапређење и ажурирање постојећих промотивних материјала Агенције као и креирање нових (секторске брошуре за кључне индустрије итд.);
- Израда различитих промотивних садржаја за потребе Агенције;
- Посета шест секторских сајмова у иностранству;
- Остваривање контаката са представницима страних привредних делегација и дипломатских мисија ради презентације инвестиционих потенцијала Србије.

Организација наступа домаћих привредника на међународним сајмовима у оквиру Националног штанда Србије

Агенција је и у 2020. години наставила да пружа подршку домаћим компанијама, са акцентом на мала и средња предузећа, кроз промоцију домаћих компанија, њихових извозних потенцијала као и инвестиционих потенцијала Србије на сајмовима у иностранству. Ова активност, коју је Агенција реализовала у сарадњи са Привредном комором Србије, показала се

као изузетно значајна за домаће компаније које на оваквим манифестацијама имају прилику да успоставе директан контакт са купцима и нађу потенцијалне пословне partnere, као и да се информишу и едукују о новим трендовима и пословним праксама. Такође, како се на сајмовима окупљају сви значајни представници одређене индустрије, промоција земље, како извозних тако и инвестиционих потенцијала, у оквиру сајма, представља добру прилику за генерисање упита у вези са проналажењем добављача из Србије као и упита потенцијалних инвеститора за пословање у Србији и отварање производних погона.

Агенција је у сарадњи са Привредном комором Србије, крајем 2019. године, припремила план сајмова који ће бити реализовани у 2020. години. Издвојени су они сајмови који су у претходном периоду дали значајније резултате на пољу промоције извозних могућности Србије, који се налазе у секторима у којима домаће компаније показују значајан извозни потенцијал, за које постоји највеће интересовање домаћих компанија, и за које се процењује да ће највише допринети повећању извоза у наредном периоду. Сама сарадња, њена садржина, начин и услови, су детаљно регулисани посебним споразумом закљученим између Агенције и Привредне коморе Србије. Међутим, због глобалне пандемије изазване вирусом COVID- 19, дошло је до промене у реализацији плана сајмова у 2020. години и многи сајмови планирани за 2020. годину нису одржани или су померени за 2021. годину.

У 2020. години, а у складу са наведеним споразумом и околностима пандемије изазване вирусом COVID- 19, Агенција је у сарадњи са Привредном комором Србије планирала да организује наступ домаћих компанија на 18 међународних сајмова, од чега је било могуће реализовати 6 сајмова. У наставку је списак реализованих сајмова у 2020. години:

Бр.	Назив сајма	Датум одржавања	Сектор/ Индустрија	Број излагача	Број потписаних предуговора на сајму
1.	Fruit Logistica Берлин, Немачка	5-7.02.2020.	прехранбена (свеже воће и поврће)	12	9
2.	Prodexpo Москва, Руска Федерација	10-14.02.2020.	прехранбена	15	4
3.	Biofach Нирнберг, Немачка	12-15.02. 2020.	прехранбена (органска храна)	9	3
4.	Gulfood Дубаи, УАЕ	16-20.02.2020.	прехранбена	14	2
5.	Embedded World, Нирнберг, Немачка	25-27.2.2020.	интегрисана електроника	7	-
6.	China International Import Expo Шангај, НР Кина	5.-10.11.2020.	више различитих индустрија	12	-
Укупно	6 сајмова			69 излагача	18 предуговора

Током 2020. године Агенција је, у сарадњи са Привредном комором Србије, започела организацију појединих сајмова који су предвиђени да се организују у 2021. години, како би се благовремено припремиле све активности у циљу што ефективнијег наступа домаћих компанија на међународним сајмовима.

Европска мрежа предузетништва

Европска мрежа предузетништва, као највећа европска мрежа за пословну подршку, нуди разнолику помоћ микро, малим и средњим предузећима и предузетницима у Европској унији и шире. Конзорцијум који овај пројекат спроводи у Србији чине:

- Привредна комора Србије, координатор
- Развојна агенција Србије
- Иновациони центар Машинског факултета у Београду
- Пословни инкубатор Нови Сад
- Универзитет у Нишу
- Институт Михајло Пупин

Деловањем Европске мреже предузетништва (у даљем тексту: Мрежа) у Србији микро, мала и средња предузећа и предузетници у позицији су да добију информације о условима за улазак на тржиште Европске уније (релевантни закони, директиве и сл.) приликама за извоз, јавним набавкама, новим технологијама, потенцијалним партнерима, могућностима технолошког развоја, програмима подршке Европске уније, као и да са једног места имају приступ новим технологијама. Праве информације и права информативна решења за проблеме малих и средњих предузећа ће допринети развоју сектора МСП на данашњим динамичним и отвореним тржиштима.

Мрежа је активна у више од 60 земаља широм света. Са више од 600 партнера (агенције, универзитети, истраживачко-технолошке развојне институције и сл.), ова мрежа представља највећу међународну организацију која промовише и помаже рад малих и средњих предузећа. Преко Мреже микро, мала и средња предузећа и предузетници могу да остваре пословну сарадњу са иностраним партнерима.

Радни програм Агенције за 2020. годину предвиђао је четири активности:

1. Прекограничне партнерске услуге за подизање пословне сарадње. Због пандемије изазване вирусом COVID-19, већина догађаја (business-to-business састанци, cluster-to-cluster састанци, компанијске мисије) у оквиру ЕЕН мреже је организована у виртуелном формату. Агенција је учествовала у организацији и промоцији 24 business-to-business догађаја где је одржано 364 међународна пословна сусрета и 2 компанијске мисије у иностранству.

2. Услуге подршке и информисања: Агенција је у директним контактима са 35 компанија пружила информације и подршку домаћим привредним друштвима у вези са услугама које Мрежа пружа, а које се тичу интернационализације пословања, услова за пословање на ЕУ тржишту и пружање информација о ЕУ програмима.

3. Промоција Мреже и комуникационе активности: Агенција је самостално и у сарадњи са АРРА кроз Програм ССУ промовисала услуге и активности Мреже. Агенција је своје услуге промовисала путем медија, ИТ алата, ЕЕН алата и друштвених мрежа са циљем што веће доступности информација о услугама и активностима које Мрежа нуди.

4. Учествовање у активностима Мреже: Представници Агенције су учествовали на догађајима (састанцима, тренинзима, пословним сусретима, секторским групама, тренинзима, саветодавним надзорним групама) које је организовала Европска мрежа предузетништва. Због пандемије изазване вирусом COVID-19 сви ови догађаји су одржани online.

Односи са медијима и новинарима

У Одељењу за маркетинг, посебан део активности посвећен је комуникацијама и посебно комуницирању с јавношћу и односима с медијима.

Неке од регуларних активности спроведених у току 2020. године, а у домену односа с јавношћу су:

- Успостављање и редовно одржавање односа с јавношћу, пре свега са представницима медија, као и комуникација са представницима свих релевантних организација и институција са којима Агенција сарађује;
- Информисање јавности о активностима Агенције;
- Предлагање, координирање и спровођење активности у вези са промоцијом активности Агенције и њених програма, као и повећање видљивости Агенције;
- Креирање саопштења, вести и других објава у вези са активностима Агенције, као и опремање истих за објаве на веб сајту Агенције, налозима на друштвеним мрежама, и различите публикације, што медијске што стручне;
- Свакодневно праћење медијских објава - домаћи и страни прес клипинг (press clipping) и достављање извештаја менаџменту и запосленима у Агенцији;
- Унапређење и ажурирање интернет странице Агенције, координисање техничких и дизајнерских измена на веб сајту, као и ажурирање садржаја на профилима Агенције на друштвеним мрежама;
- Коришћење друштвених мрежа као метода директне комуникације са заинтересованом јавношћу и повећања видљивости Агенције;
- Припрема јавних изјава, обраћања и интервјуа директора Агенције и других представника Агенције, као и уговарање и организација снимања и фотографисања за исте потребе;
- Прикупљање и вођење евиденције информација и аудио-визуелног материјала у вези са инвестиционим пројектима који се реализују у Србији, ради презентације напретка и успешности истих.

У 2020. години припремани су интервјуи и изјаве за директора и представнике Агенције, и то за реноминиране домаће дневне публикације и дневне извештаје и емисије телевизија са националном покривеношћу и фреквенцијом, али и за познате магацине који се објављују на енглеском језику (посебна и учестала сарадња са магацинима CorD magazine, Diplomacy&Commerce, телевизијама РТ Војводина, РТС, Прва, Пинк, новинским агенцијама Тањуг и Бета, економским магацинима Biznis Magazine, Економетар и многим другим онлајн издањима и порталима у Србији).

Према подацима за 2020. годину Агенција се у медијским објавама појавила укупно 809 пута, од тога, у највише објава на интернету и то 644 објаве, потом 117 појављивања у штампаним медијима и 48 појављивања у електронским медијима (радио и телевизија).

Редизајн интернет странице Агенције и одржавање

Током 2020. године урађен је потпуни редизајн веб сајта Агенције (измена визуелног изгледа почетне странице и посебних страница, измена графичких решења и унапређење функционалности сајта), којим се умногоме унапредио не само изглед већ и функционалност сајта, што води ка бољем и лакшем комуницирању са крајњим корисницима/јавношћу.

Домаћи и страни прес клипинг (преглед објава у медијима)

Свакодневно су се пратиле објаве у медијима у земљи и иностранству из делокруга активности Агенције, али и актуелности из области привреде, економије, друштвено-политичких дешавања која могу утицати на пословање Агенције или које могу пружити информације од значаја за будуће планове рада или бити корисне за запослене у Агенцији. У ту сврху, посебно су се пратиле објаве у страним медијима на недељном нивоу, а по потреби и чешће. Менаџменту и руководиоцима сектора достављали су се извештаји са прегледом најважнијих вести из иностранства, са посебним акцентом на новости из индустрија које су у фокусу рада Агенције.

У току године прикупљено је око 150 оваквих извештаја (објава) које су у даљем раду највише користили Одељење за реализацију стратешких улагања и Одељење за Aftercare.

Администрирање налога на друштвеним мрежама

Имајући у виду да су друштвене мреже данас неизоставан, али и најефектнији директан и двосмеран начин комуницирања са јавношћу, Агенција поседује и користи званичне налоге на друштвеним мрежама.

Одељење за извештавање и аналитику

Одељење за извештавање и аналитику обавља послове прикупљања податка и информација и израду анализа за потребе унапређења политика привредног и регионалног развоја.

У 2020. години прикупљени су различити подаци од институција на републичком нивоу и то: Министарства привреде, Агенције за привредне регистре (АПР), Републичког завода за статистику (РЗС), Народне банке Србије (НБ), Управе царина (УЦ), Пореске управе (ПУ), Централног регистра обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО), локалних самоуправа и др. На основу прикупљених и обрађених података припремљени су бројни извештаји и приказани резултати привредне сарадње Републике Србије са различитим државама, као и различити типови извештаја о стању директних инвестиција у Србији.

Сектор за планирање и анализу у сарадњи са експертима Светске банке развија алате који ће се у наредном периоду користити у аналитичком раду, а у циљу мерења и представљања резултата Агенције.

У 2020. години у Одељењу су прикупљани, систематизовани и обрађивани подаци у вези са актуелним тржишним трендовима и кретањима у земљи и иностранству и подаци које су од значаја како за извоз тако и за инвеститоре (подаци се односе на директна улагања, спољнотрговинску размену, учешће у БДП-у, продуктивност рада, стопе незапослености, зараде, девизне курсеве, порезе и сл.).

Стратешко планирање и извештавање

У Одељењу за извештавање и аналитику у 2020. години обављани су послови стратешког планирања и извештавања кроз следеће активности:

- Координирање процеса извештавања по акционим плановима спровођења секторских политика за 4 приоритетна сектора прерађивачке индустрије (дрвна; гума и пластика; машине и опрема и прехранбена индустрија);

- Коментари на секторске предлоге за израду Годишњег програма рада за 2021. годину Агенције, којим је утврђена и образложена усклађеност предложених програма са Акционим планом Агенције за период 2020-2021. година.

Извештавање

Одељење за извештавање и аналитику је у циљу унапређења припремања информација о директним инвестицијама, у сарадњи са Одељењем за информатичку подршку, креирало платформу директних инвестиција на Порталу Агенције. На Порталу се ажурирају подаци о директним инвестицијама, како подржаним подстицајима тако и оних који нису подржани подстицајима. Подаци се редовно ажурирају из више извора и то: табела о реализацији уговора о подстицајима од Министарства привреде, подаци ЦРОСО о броју запослених на задњи дан у месецу, подаци прикупљени од стране јединица локалних самоуправа и из званичних извора.

У Одељењу се редовно припремају извештаји/брифови, разврстани према типу, везани за:

- извештаје о билатералној економској сарадњи са одређеним земљама, који се припремају како за сопствене потребе тако и за потребе надлежног и других министарстава, као и других институција. У оквиру ових извештаја се обрађује посебно спољнотрговинска размена, а посебно област улагања, а у циљу препознавања неискоришћених потенцијала у оквиру економске сарадње са земљама. Број припремљених извештаја о улагањима у току 2020. године је 115;

- кратке привредне информације о локалним самоуправама и компанијама постојећим и/или потенцијалним улагачима у Србију. У току 2020. године припремљено је 104 информација (52 о компанијама и око 52 о локалним самоуправама);

- преглед пројеката како подржаних, тако и не подржаних подстицајима по административним областима Републике Србије. У току 2020. године је припремљено око 40 извештаја;

- информације о страним директним улагањима у Србију – укупно, по земљама, и/или по секторима за потребе како државних институција, Привредне коморе Србије, медија (најчешће по основу поднетих захтева за информацијама од јавног значаја). У току 2020. године је припремљено више од 40 извештаја;

- информације о почетку изградње и отварањима/почетку рада по основу пројеката директних улагања у Србији, те сходно томе, а у сарадњи са Одељењем за маркетинг, и израда мапе улагања;

- извештавања за потребе међународних консултантских кућа у вези са страним директним улагањима у Србији, те напретку и рангирању Србије с тим у вези;

- извештавање по основу напретка у реализацији активности на имплементацији Регионалне инвестиционе реформске агенде (РИРА).

Табеларни приказ:

Тип извештаја	Урађено у 2020. години
Информације о улагањима за потребе извештаја о билатералној економској сарадњи	115
Привредне информације о локалним самоуправама и компанијама постојећим и/или потенцијалним улагачима у Србију	104
Преглед пројеката како подржаних, тако и не подржаних подстицајима по административним областима Републике Србије	40
Информације о страним директним улагањима у Србију – укупно, по земљама, и/или по секторима за потребе како државних институција, Привредне коморе, медија (најчешће по основу Захтева за информацијама од јавног значаја)	40
Информације о почетку изградње и отварањима/почетку рада по основу пројеката директних улагања у Србији, те сходно томе, а у сарадњи са Одељењем за маркетинг, и израда мапе улагања	Ажурирање по потреби
Извештавања за потребе међународних консултантских кућа у вези са страним директним улагањима у Србији, те напретку и рангирању Србије с тим у вези	2
Извештавање по основу напретка у реализацији активности на имплементацији Регионалне инвестиционе реформске агенде (РИРА)	2

Анализе

Одељење за извештавање и аналитику је припремило више анализа у области привредног и регионалног развоја и то:

- Анализа регистроване запослености, којом су обухваћена привредна друштва која припадају сектору прерађивачке индустрије, а која су потписала уговоре о подстицајима у периоду 2015-2019. године. Анализа је базирана на евиденцији ЦРОСО, а коришћени су подаци о годишњем просеку броја запослених на годишњем нивоу. Такође су коришћени подаци Републичког завода за статистику;
- Анализа упитника о стању и унапређењу кадровских капацитета, на основу прикупљених података анкетним путем, уз помоћ које се може сагледати запосленост и таргетирани изазови у области људских ресурса и унапређења кадровских капацитета (структура запослених, флукуација и миграције запослених, подршка запосленима, сарадња са образовним системом). Анкета је дистрибуирана на 100 адреса привредних друштава, али је одговорило 33 и анализа се односи на тај број испитаника;
- Анализа утицаја COVID-19 на пословање МНК, урађена по анкетној методи, у циљу што бољег сагледавања утицаја пандемије вируса на њихово пословање, а како би се дефинисале што адекватније економске мере за подршку привредним друштвима. Анкетирано је 33 компанија, које су селектоване по критеријуму број запослених и сектор. Таргетиране су компаније чији је број запослених најмање 600 према подацима ЦРОСО крајем фебруара 2020. и који послују у сектору аутоиндустрије у Србији, а које су уједно и чланице Саветодавног одбора Агенције за спровођење Програма подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК;
- Анализа утицаја COVID-19 на пословање МСП, такође је урађена по анкетној методи, са истим циљем као и анализа МНК. Анкетирано је 15 компанија, корисника РАС Програма подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача МНК и компанија које су учествовале у припреми Програма подршке привредним друштвима за промоцију извоза;
- Анализа стања и потреба за аутоматизацијом производних процеса, спроведена анкетним методом, обухватила је 30 привредних субјеката који су корисници Програма подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија и то 17 корисника Програма из 2019. године и 13 корисника Програма из 2020. године. Анкетом су прикупљени подаци који су разврстани у две целине и то: Тренутна аутоматизованост компанија и Планирана аутоматизација;
- Такође, у Одељењу је креиран упитник за прикупљање података од локалних самоуправа о реализованим и/или започетим директним улагањима на нивоу календарске године, те даља обрада и анализа наведених података.

Евалуација програма Агенције

У 2020. години је на пословима евалуације рађено у оквиру међуинституционалне сарадње са Републичким секретаријатом за јавне политике (РСЈП). Међуинституционална сарадња са РСЈП је обухватила следеће активности: закључен је Споразум о пословно техничкој сарадњи, као и Анекс Споразума о сарадњи који се односи на анализу мултинационалних компанија. У оквиру основног споразума дефинисано је да ће се размена података и израда методологије мониторинга и евалуације поставити за следеће програме и то:

- Програм промоције извоза К1 – Индивидуални наступ на сајмовима;
- Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија из 2019. године;
- Програм Интернационализације из 2019. године, сајам ПЛМА;
- Организација националних штандова на међународним сајмовима у иностранству у периоду од 2017. до 2019. године.

Дефинисана је форма 4 типа извештаја који ће се генерисати по основу програмиране обраде података и то: *Ex post* евалуација корисника програма, *Ex post* евалуација програма, Извештај о мониторингу корисника програма, Извештај о мониторингу програма.

У извештајима су анализирани подаци за програме (пре и после програма), као и за сродну групу и поређење. Извештаји садрже обраду следећих кључних података и индикатора и то: основне карактеристике програма (буџет, број пријава, број корисника, тип корисника, број посећених сајмова и сл.), основни показатељи стања у привреди РС (БДП, стопа раста извоза, курс ЕУР), анализа пословних перформанси корисника, показатељи оствареног извоза, показатељи раста остварених прихода, показатељи профитабилности и ефикасности, показатељи раста броја запослених и зарада, показатељи раста основних и обртних средстава и инвестиција, показатељи задужености.

У току 2020. године представници Одељења за извештавање и аналитику похађали су специјалистички тренинг за рад у excel-у: „Алати намењени анализи података – Пивот табеле“ у периоду 27.-28. фебруар 2020. године у организацији Пословне академије Привредне коморе Србије.

Одељење за информатичку подршку

Подршка реализацији програма/пројеката које реализује Агенција

Припремљене су апликације за све програме које реализују Сектор за подршку МСП, Сектор за регионални развој и регионалну сарадњу, Сектор за међународну сарадњу у 2020. години, а које прате процес пријаве, оцене пријава и реализације пројекта. Омогућена је аутоматизација процеса одлучивања у складу са захтевима сектора. Такође, омогућен је приступ подацима члановима комисија који нису запослени у Агенцији. На овај начин пружена је подршка реализацији програма Агенције.

Креиране су *online* апликације за пријаву пројеката за два програма чија ће се реализација наставити 2021. године: Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија и Програм подршке привредним друштвима за промоцију извоза.

Креирана је апликација за праћење резултата сајамских наступа током 2019. године, „Извештај о ефектима наступа на сајму“.

Пружана је константна подршка Одељењу за извештавање и аналитику у реализацији активности праћења инвестиционих пројеката и евалуације пројеката Агенције. Имплементирана је нова SQL база за праћење евалуационих процеса. Креирана је и апликација за потребе праћења стања и потреба за аутоматизацијом производних процеса код привредних субјеката учесника у Програму подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија.

Пружана је подршка Одељењу за контролу уговорених обавеза у реализацији теренске контроле компанија из програма START UP 2017 и за теренску контролу привредних субјеката – Корисника, који су користили бесповратна средства по Програму подршке малим предузећима за набавку опреме у 2017. години и који су закључили уговор са Агенцијом. Креиране су апликације и омогућена сарадња са спољним сарадницима.

У оквиру Менторинг програм пружена је подршка тимовима за реализацију активности кроз администрацију апликације намењене обради података, пружење техничке подршке тимовима за реализацију пројекта, као и спољним корисницима.

Сарадња са АПР, Републичким секретаријатом за јавне политике, Управом за заједничке послове републичких органа (УЗЗПРО) и Канцеларијом за информационе технологије и електронску управу

У складу са израженим потребама за радом од куће, током протекле године, запосленима је омогућен online приступ свим потребним подацима као и техничка подршка.

Остале активности

China International Fair for Investment and Trade (CIFIT), Шјамен, Кина

Република Србије се по други пут представила на сајму **CIFIT** – једном од највећих светских сајмова за билатералну и мултилатералну промоцију инвестиција, који се одржао од 08. до 11. септембра 2020. године у Шјамену, Кина. Имајући у виду глобалну пандемију узроковану вирусом COVID- 19, сајам се одржао у нешто измењеном формату, јер су се међународни учесници који нису могли да допутују у НР Кину, представили у виртуелном формату штанда. Србије се на овом сајму представила са виртуелним штандом, који је био доступан на сајту сајма. Развојна агенција Србије је у сарадњи са Привредном комором Србије припремила адекватан промотивни материјал о Србији, стручне информације, презентације и графиконе на тему инвестиција и привредне сарадње као и фотографије како би употпунила изглед виртуелног штанда.

У 2020. години на сајму површине 110.000 квадрата представиле су се 32 кинеске провинције, градови и развојне асоцијације, 248 међународне компаније из 69 земаља и региона и 1.018 трговинских групација. У виртуелном формату сајма представиле су се 42 земље и региони. Виртуелна верзија сајма је подржана од стране компаније Alibaba Group, и остала је активна и по завршетку сајму, пружајући услуге и информације као међународна пословна Б2Б платформа. Током сајма одржани су паралелни форуми са фокусом на глобалне инвестиције и нове економије.

Western Balkan 6

Сходно усвојеном Акционом плану за спровођење Регионалне инвестиционе реформске агенде (РИРА) за период 2019-2020, у априлу 2019. године од стране Владе Републике Србије, Агенција је препозната као (једна од) надлежна институција за реализацију одређеног броја активности које се тичу улагања. Као чланови Радне групе за имплементацију РИРА представници Агенције, Сектора за планирање и анализу су активно учествовали у раду саме Радне групе, на састанцима – националним консултацијама са представницима Светске банке, Европске комисије и Већа за регионалну сарадњу; на редовним састанцима свих економија у оквиру РИРА, те извештавању како на националном, тако и регионалном нивоу. Представници Сектора за планирање и анализу су ангажовани у делу промоција инвестиција (национални и регионални ниво), а део су и тима Агенције за припрему и реализацију Outreach кампање која се спроводи у сарадњи са Светском банком, и чија је прва фаза реализована у последњем кварталу 2019. године. Outreach кампања је настављена и током 2020. године али у смањеном обиму имајући у виду утицај глобалне пандемије узроковане вирусом COVID- 19.

Чланства у радним телима

Представници Сектора су у току 2020. године учествовали у следећим радним телима и међународним пројектима:

- Чланство у Комисији за преглед и оцену пријава пројеката у оквиру програма за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу;
- Чланство у Имплементационој групи за спровођење Акционог плана Владе Републике Србије;

- Чланство у Радној групи за имплементацију Регионалне инвестиционе реформске агенде (РИРА), на нивоу Републике Србије, као и учешће у оквиру националних консултација, те редовних састанака свих економија у оквиру Регионалног пројекта инвестиционе политике и промовисања инвестиција на Западном Балкану. С тим у вези, рад у оквиру РАС тима на припреми и реализацији Outreach кампање;

- Чланство у Радној групи Владе Републике Србије за учешће Републике Србије на Светској изложби ЕХРО 2020 – Дубаи.

VI Сектор за правне, финансијске и опште послове

Сектор је током 2020. године успешно реализовао све правне, финансијске и послове неопходне за рад и несметано функционисање Сектора и Агенције у целини, и то следеће:

Радноправни послови

Примена законских прописа у области рада и радних односа, израда појединачних аката о правима и обавезама запослених у вези са радом (уговори о раду, понуде за закључивање анекса уговора, анекси уговора о раду, решења о годишњим одморима, плаћеним и неплаћеним одсуствима, уговори о привременим и повременим пословима, споразум о раскиду уговора о раду, обавештења о остваривању права на случај незапослености, потврде.....), правни послови у вези са пријемом у радни однос и остваривањем права из радног односа за новозапослене, послови из области пензијско-инвалидског и здравственог осигурања.

Успешно је спроведен поступак за попуњавање два радна места на неодређено време по спроведеном јавном конкурс.

Укупан број запослених у 2020. години је био 73 закључно са 31.12.2020. године, од којих 10 на одређено време.

Једно лице је ангажовано по основу уговора о привременим и повременим пословима.

Послови јавних набавки и остали правни послови

1. Праћење примене прописа из области јавних набавки, финансија и других прописа неопходних за рад Сектора, давање објашњења и мишљења у вези са спорним питањима из делокруга рада Сектора;

2. Учешће у изради Годишњег програма рада Агенције;

3. Израда Плана јавних набавки и израда четири измене Плана јавних набавки, које су објављене на Порталу јавних набавки и интернет страници Агенције.

Израда планова и измена планова јавних набавки на које се не примењује Закон о јавним набавкама.

У 2020. години су спроведени следећи поступци:

- 2 поступка набавке добара (2 отворена поступка),
- 10 поступака набавке услуга (4 отворена поступка, 6 поступака јавне набавке мале вредности),
- 2 поступка јавне набавке услуга спроведена су преко тела за централизоване јавне набавке, Управе за заједничке послове републичких органа.

1 поступак јавне набавке мале вредности, за једну од партија, био је обустављен из разлога што нису испуњени услови за доделу уговора, док је 1 отворени поступак, за једну од партија, био обустављен имајући у виду да извршење уговора за ту партију ове набавке није могуће било спровести до краја 2020. године, а да реализација као и средства за реализацију програма за чије потребе се вршила ова набавка нису планирани за 2021. годину.

Канцеларији за јавне набавке достављени су квартални извештаји о спроведеним поступцима и закљученим уговорима о јавној набавци, о спроведеним поступцима набавки на које се не примењују одредбе Закона, о обустављеним и поништеним поступцима јавне набавке, као и извештаји о извршењу уговора о јавној набавци.

4. Израђени су предлози бројних општих аката Агенције:

- Правилник о изменама и допунама Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Развојне агенције Србије,
- Правилник о набавкама унутар Развојне агенције Србије,
- План примене превентивних мера од утицаја на безбедност и здравље запослених и екстерних лица које се односе на спречавање ширења болести COVID-19 изазване вирусом SARS-COV-2 и измене и допуне истог,
- Правилник о поступку израде годишњег програма рада и финансијског плана Развојне агенције Србије.

5. Припрема предлога и израда уговора из надлежности Сектора, као и сарадња у изради уговора из надлежности других организационих јединица Агенције;

6. Израда одлука и решења о формирању радних група и тимова;

7. Израда дописа и одговора на дописе;

8. Поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја;

9. Редовно ажурирање и објављивање Информатора о раду;

10. Припрема нацрта одлука и остале потребне документације за рад Управног одбора и организацију седница, комуникација са члановима Управног одбора;

11. Израда Упутства за рад комисије за попис имовине и обавеза, Одлуке о спровођењу пописа и образовању комисија као и Плана рада комисија;

12. Праћење судских спорова Агенције.

Финансијски послови

1. Две измене и допуне Финансијског плана за 2020. годину и израда Финансијског плана за 2021. годину;

2. Активности у вези са организовањем годишњег пописа и активности после завршеног пописа;

3. Обрачун годишњег бруто прихода за све запослене у Агенцији у 2019. години као и за сва лица ангажована уговором о делу, уговором о привременим и повременим пословима, уговором о ауторском делу и достављање потврда свим радно ангажованим лицима у 2019. години-образац ППП-ПО;

4. Састављање финансијског извештаја за 2019. годину и финансијског извештаја за статистичке потребе;
5. Редовна екстерна ревизија финансијских извештаја Агенције за 2019. годину и припрема за усвајање Извештаја независног ревизора од стране Управног одбора;
6. Учешће у изради извештаја о реализацији уредби Министарства привреде из 2019. године;
7. Обрачунавање зарада и накнада зарада запослених, обрачунавање накнада по осталим уговорима, као и накнада за чланове Управног одбора, обрачунавање и исплате накнада за превоз запослених;
8. Обрачунавање и електронско подношење пореских пријава-Систем обједињене наплате за свих 12 месеци 2020. године;
9. Израда и предаја РФЗО-у захтева за рефундацију по основу трудничког, породилског и боловања ради неге детета старости до три године за свих 12 месеци;
10. Књижење свих пословних промена, вођење главне и помоћних књига за 12 месеци 2020 године;
11. Контрола налога за исплату по основу свих програма и пројеката Агенције, исплата и вођење аналитичке евиденције свих програма и пројеката Агенције, учешће у изради финалних извештаја који се достављају Министратству привреде;
12. Сарадња са Управом за трезор: достављено 12 месечних извештаја у Регистар запослених;
13. Пријављивање и одјава запослених, предаја захтева за израду здравствених књижица;
14. Сарадња са ангажованим привредним субјектима у области провере безбедности на раду и редовне контроле заштите од пожара;
15. Сарадња са изабраним привредним субјектом у пословима резервације хотелског смештаја и превоза по основу свих службених путовања у земљи и иностранству, исплаћене аконтације и урађени коначни обрачуни, као и у пословима резервација ресторанских услуга за пословне сусрете запослених и пословних партнера, како ино тако и домаћих;
16. Књижење налога по основу вођења евиденције и амортизације основних средстава и ситног инвентара;
17. Техничка и суштинска контрола примљених фактура и припрема за плаћање и реализацију наведених плаћања;
18. Израда и евиденција излазних фактура.

У току редовних активности Сектора за правне, финансијске и опште послове обављане су и бројне друге активности и задаци

У Београду, дана 26.02.2021. године

Број: 1-07-030-7/2021-1

ПРЕДСЕДНИЦА УПРАВНОГ ОДБОРА

D. Odzick
Драгана Озовић

